

**6102 SAYILI TÜRK TCARET KANUNU
ÇERÇEVESİNDE
BORSAYA KOTE ANONİM
ŞİRKETLERDE ELEKTRONİK GENEL
KURUL SİSTEMİ**

**HAZIRLAYAN
Seren EYÜBOĞLU
110615027**

**İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
HUKUK YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
(EKONOMİ HUKUKU)**

**DANIŞMAN
Yard. Doç. Dr. Leyla KESER BERBER**

2014

6102 SAYILI TÜRK TİCARET KANUNU ÇERÇEVESİNDE
BORSAYA KOTE ANONİM ŞİRKETLERDE ELEKTRONİK GENEL KURUL SİSTEMİ

ELECTRONIC GENERAL ASSEMBLY MEETING SYSTEM IN STOCK EXCHANGE
LISTED COMPANIES WITH IN THE FRAMEWORK OF THE TURKISH
COMMERCIAL CODE NO. 6102

HAZIRLAYAN

Seren EYÜBOĞLU

110615027

Yard. Doç. Dr. Leyla KESER BERBER

:

Prof.Dr. Veliye YANLI

:

Yard. Doç. Dr. Bülent ÖZEL

:

Tezin Onaylandığı Tarih

:

Toplam Sayfa Sayısı

:55

Anahtar Kelimeler

1. Elektronik Genel Kurul Sistemi
2. Elektronik Genel Kurul Toplantısı
3. Borsaya Kote Anonim Şirketler
4. E-İmza
5. Pay sahipleri

Key Words

1. Electronic General Assembly System
2. Electronic General Assembly Meeting
3. Stock Exchange Listed Companies
4. E-Signature
5. Shareholders

ÖZET

Çalışmamızın konusunu 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile sermaye şirketlerine ilişkin getirilen önemli yeniliklerden biri olan elektronik ortamda genel kurul sistemi oluşturmaktadır.

Borsaya kote anonim şirketlerde zorunlu olan Elektronik Genel Kurul Sistemi, genel kurul toplantılarına ilişkin tüm işlemlerin Merkezi Kayıt Kuruluşu tarafından sağlanan elektronik platform ve yazılım üzerinden gerçekleştirilebildiği bir bilişim sistemini ifade etmektedir.

Pay sahiplerinin genel kurul toplantılarına katılımını kolaylaştırmak ve böylelikle anonim şirketlerde yaşanan güç boşluğu sorunun giderilmesi amacıyla genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılıma imkan verilmiştir. Elektronik ortamda katılma, yalnızca bulunma değil; görüş açıklama, öneride bulunma ve oy kullanmayı ifade etmektedir. Elektronik genel kurul sisteminde gerçekleştirilecek tüm işlemlerin işlem yapanlarca güvenli e-imza ile imzalanması zorunludur.

ABSTRACT

One of the important innovation regarding to capital companies brought by Turkish Code of Commerce No. 6102, Electronic General Assembly System constitutes the subject of our study.

Electronic General Assembly System that is obligation for companies listed on the stock exchange refers to an information system through which all transactions regarding general assembly meetings can be performed via the electronic platform and software provided by The Central Registry Agency.

To facilitate attendance of shareholders to general assembly meetings and in order to solve the problem experienced power gap in joint stock companies, attendance to general meetings is enabled in electronic environment. Electronic attendance is not just to participate it refers to express opinion, make suggestions and vote. All transactions relating to general assembly meetings must be signed by those who process all transactions with e-signature.

İçindekiler

I. GİRİŞ.....	1
II. YENİ TÜRK TİCARET KANUNU VE SERMAYE PİYASASI KANUNU ÇERÇEVESİNDE BORSAYA KOTE, BORSADA İŞLEM GÖREN VE HALKA AÇIK ANONİM ŞİRKET KAVRAMLARI.....	3
III. YENİ TÜRK TİCARET KANUNU VE SERMAYE PİYASASI KANUNU ÇERÇEVESİNDE GENEL KURUL TOPLANTILARINA İLİŞKİN GETİRİLEN TEMEL YENİLİKLER.....	5
A-Toplantıya Çağrı.....	5
1-Genel Kurulu Toplantıya Çağırma Yetkili Olanlar	5
a)Yönetim Kurulu	5
b)Pay Sahipleri	5
c)Azlık.....	5
d)Tasfiye Memurları	6
2-Çağrının Süresi.....	6
3-Çağrının Şekli	7
4-Gündemin İlanı	8
5-Kurumsal Temsilcinin İlanı.....	8
B-Toplantının Yapılması	9
1-Toplantıya Katılım	9
a)Toplantıya Katılması Zorunlu Olanlar	9
aa)Yönetim Kurulu Üyeleri	9
bb)Bakanlık Temsilcisi	10
cc)Denetçiler.....	10
b)Toplantıya Katılmaya Yetkili Olanlar.....	11
aa)Pay Sahipleri	11
bb)Temsilciler.....	11
aaa)Bireysel Temsil.....	11
aaaa)Türk Borçlar Kanunu Anlamında Temsilci	11
bbbb)Tevdi Eden Temsilciliği ve Proxy Sistemi	11
cccc) Blokaja Gerek Olmaksızın Genel Kurula Katılım	12
bbb)Kitleysel Temsil	14
aaaa)Kurumsal Temsilci	14
bbbb)Organ Temsilcisi ve Bağımsız Temsilci	14
cc)İntifa Hakkı Sahipleri.....	16
2-Başkanlık Oluşumu	16
3-Nisap	16

IV. ELEKTRONİK GENEL KURUL SİSTEMİ	17
A- Elektronik Ortamda Genel Kurul Toplantısına İhtiyaç Duyulmasının Nedenleri.....	17
B- Elektronik Ortamda Genel Kurula İlişkin Yasal Düzenleme	21
C- EGKS'nin Temel Özellikleri	23
1. MKK'dan Alınacak Listenin Pay Sahipliğinin Tespitinde Kullanılması	23
2. Elektronik Ortamda Temsilci Atanması	24
3. Görüntü ve Ses Aktarımı	24
4. Katılım Beyanının ve Temsilci Tayinlerinin Elektronik Ortamda Yapılması	25
5. Anlık Bilgilendirme.....	26
6. Güvenli Elektronik İmza Kullanımı	27
7. Raporlama ve Arşivleme	29
8. Yabancı Dil Seçeneği	29
D- EGKS Kullanımı İçin Gerekli Prosedür ve İşlem Şartları	30
1. E-MKK Bilgi Portalına Üyelik.....	30
2. EGKS Başvuru Beyanının MKK'ya Yollanması	30
3. Yetkilendirme	30
4. İletişim Yetkilisinin Belirlenmesi.....	31
5. Eğitim	31
E- Şirketlerin Yükümlülükleri	31
1. Ana Sözleşmelerin YTTK m.1527 ile Uyumunun Sağlanması	31
2. Toplantının Elektronik Ortamda Katılıma Uygun Alt Yapıya Sahip Mekanlarda Yapılması	32
3. EGKS'de İşlem Yapacak Yeterli Sayıda Personelin EGKS Kullanıcı Eğitimi Almasının Sağlanması.....	32
4. İç Yönerge Hazırlanması	32
5. EGKS'nin Yönetmelik ve Kanun Hükümlerine Uygunluğunu Tebliğde Belirlenen Esas ve Usullere Uygun Olarak Tespit Ettirip Tescil ve İlan Ettirmek	33
a)Teknik Raporla Bulunması Gerekli Asgari Unsurlar	33
6. Arşivleme	35
7. Görüntü ve Ses Naklinin EGKS'ye Aktarılması	35
F- EGKS Güvenlik Kriterleri ve Teknik Hususlar.....	35
V. GENEL KURULA İLİŞKİN İŞLEMLER	36
A- Genel Kurul Öncesi İşlemler	36
1. Şirketler Tarafından Yapılması Gerekli İşlemler.....	36
a) Genel Kurul Çağrısının Yapılması.....	36
b) Genel Kurul Duyuru ve Belgelerinin Pay Sahiplerine İletimi	36
c) Kayıtların Değiştirilmesi/Sonradan Belge Eklenmesi.....	37

d) Toplantının İptali	37
2. Pay Sahipleri ve Temsilcilerine İlişkin İşlemler	37
a) Genel Kurul Toplantısına Katılım Şeklinin Bildirimi ve Temsilci Tayini	37
b) Oyun Kaydedilmesi	38
3. Aracı Kuruluşların İşlemleri	39
B-Genel Kurul Günündeki İşlemler	41
1. Şirketlere İlişkin İşlemler	41
a) Pay Sahipleri Listesine Erişim	41
b) Hazirun Listesinin Hazırlanması	42
c) Toplantının Elektronik Ortamda Açılması ve Yönetimi	43
d) Gündeme Madde İlavesi	44
e) Gündeme İlişkin Görüşmelerin ve Oylamanın Başlatılması	44
2. Pay sahipleri ve Temsilcilere İlişkin İşlemler	45
a) Toplantıya Katılım	45
b) Elektronik Ortamda Görüş Açıklama	45
c) Oy Verme	46
C- Genel Kurul Sonrası İşlemler	46
1. Tutanak	46
2. Anlık Bilgilendirme	47
3. MKK-MERSİS Entegrasyonu ile Tescil	47
VI. UYGULAMADA ELEKTRONİK GENEL KURULLAR	48
VII. ELEKTRONİK GENEL KURUL SİSTEMİNDE ORTAYA ÇIKABİLECEK TEKNİK SORUNLAR	50
A- Genel Kurul Öncesi Ortaya Çıkabilecek Teknik Sorunlar	50
B- Genel Kurul Günü Ortaya Çıkabilecek Teknik Sorunlar	50
1. Görüntü ve Ses Naklinin Kesilmesi	50
2. Elektronik Platformdaki Sorun	50
a) Kullanılmayan Oy Oranının Karara Etki Edecek Oranda Olması	51
b) Kullanılmayan Oy Oranının Karara Etki Etmeyecek Oranda Olması	51
VIII. ELEKTRONİK GENEL KURUL SİSTEMİNİN FAYDALARI	52
A- Pay Sahiplerinin Katılımının Artması	52
B- Maliyet	52
C- İşlem Kolaylığı	53
D- Gizlilik ve Güvenlik	53
IX. SONUÇ	54

Kısaltmalar

a.g.e	: Adı Geçen Eser
AŞ	: Anonim Şirket
Bakanlık	: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
BIT	: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
Bkz	: Bakınız
Bakanlık Temsilcileri Yönetmeliği	: Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları İle Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük Ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmeliği
Eski SPK	: 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu
ETTK	: 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu
EGKS	: Elektronik Genel Kurul Sistemi
EGKS Tebliği	: Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ
EGKS Yönetmeliği	: Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik
E-imza	: Elektronik İmza
E-posta	: Elektronik posta
ESHS	: Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcı
f.	: Fıkra
GK	: Genel Kurul
HAAŞ	: Halka Açık Anonim Şirketler
HMK	: 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu
KEP	: Kayıtlı Elektronik Posta
Komiser Yönetmeliği	: Sermaye Şirketlerinin Genel Kurul Toplantıları Ve Bu Toplantılarda Bulunacak Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Komiserliği Hakkında Yönetmelik
Kotasyon Yönetmeliği	: İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Kotasyon Yönetmeliği
MERSİS	: Merkezi Tüzel Kişilik Bilgi Sistemi
MKK	: Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.
M./m.	: Madde
MKS	: Merkezi Kaydi Sistem
SPL	: Sermaye Piyasası Lisanslama, Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş.
Seri IV, No: 8 sayılı Tebliğ	: Halka Açık Anonim Ortaklıkların Genel Kurullarında Vekaleten Oy Kullanılmasına ve Çağrı Yoluyla Vekalet veya Hisse Senedi Toplanmasına İlişkin Esaslar Tebliği
Seri IV, No:28 Sayılı Tebliğ	: Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ
Sf.	: Sayfa
SPKr	: Sermaye Piyasası Kurulu
YTTK Tasarısı	: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu Tasarısı
TBK	: 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
Vb.	: Ve benzeri
YK	: Yönetim Kurulu
Yeni SPK	: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu
YTTK	: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu

Kaynakça

- BERBER, KESER, Leyla, Yeni Türk Ticaret Kanununda Yer Alan Hükümler Işığında Digital Şirket, İstanbul 2011
- BİLGE, Mehmet Emin, Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantılarında Temsilci Aracılığıyla Oy Vermede İnternetin Kullanımı, Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: VII, Sayı: 1-2, Erzincan 2003
- BİLGİLİ, Fatih, Demirkapı, Ertan, Şirketler Hukuku, Bursa 2013, 9. Baskı, Dora Basım Yayın Dağıtım Ltd.Şti.
- CAN, Mustafa, Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarında Oluşan Güç Boşluğu Sorunu Ve Giderilmesinin Yollarından Proxy Sistemi, 1999, <http://www.ekitapyayin.com/?kitap=050> (çevrimiçi)
- ÇETİN, Nusret, Otaklık Haklarının Elektronik Ortamda Kullanılması, Ankara 2006, Ankara Üniversitesi SBE, Doktora Tezi
- KAYA, Mustafa, İsmail, Anonim Ortaklık Genel Kurullarının İnternet Aracılığıyla Yapılması, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt:52 Sayı: 4, Ankara 2003
- KAYIHAN, Şaban, Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul Ve İnternet, Prof.Dr. Necip Kocayusufpaşaoğlu için Armağan, Ankara 2004
- ÖZER, Işık, Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul Ve Genel Kurulun Elektronik Ortamda Toplanması Ve Karar Alması, 2006, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Başkent Üniversitesi SBE
- PULAŞLI, Hasan, Elektronik Ortamda Anonim Şirket Genel Kuruluna İlişkin Düzenlemelerin Evrimi Ve 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunundaki Durum, www.arсланlibilimarsivi.com (çevrimiçi)
- PULAŞLI, Hasan, Şirketler Hukuku Şerhi Cilt 1, 1. Baskı, Ankara 2011, Adalet Yayınevi
- TEKİNALP, Ünal, Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, 3. Baskı, İstanbul 2013, Vedat Kitapçılık Basım Yayın Dağıtım Ltd. Şti.
- TEKİNALP, Ünal, Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Sermaye Piyasasına Ve Sermaye Piyasası Kanuna İlişkin Hükümleri, Avrupa Birliği Perspektifinden Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Sermaye Piyasasına Etkileri, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 2010
- TEOMAN, Ömer, Yürürlükteki Hukukumuzda Ve TTK Tasarısına Göre Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantılarına Katılmak Zorunda Olanlar, Tüm Makalalarım cilt III, İstanbul 2010, Vedat Kitapçılık
- YANLI, Veliye, AKIN, Yusuf, Yeni Ticaret Kanunu Dünya Değişiyor Ya Siz?, İstanbul 2011, 1. Basım, KPMG, Akis Bağımsız Denetim ve SMMM A.Ş.,
- YAYLA, Ümit, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Uyarınca Borsaya Kote Ortaklıkların Genel Kurul Toplantıları, Aralık 2011, Kadir Has Üniversitesi SBE, Yüksek Lisan Tezi
- YAYLA, Ümit, Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Uyarınca Anonim Ortaklık Genel Kurulları Elektronik Genel Kurullar, 1. Baskı, İstanbul 2013, On İki Levha Yayıncılık A.Ş.

Elektronik Ağ Adresleri ve Kılavuzlar

Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.	: www.mkk.com.tr
T.C. Resmi Gazete	: www.resmigazete.gov.tr
Ulusal Bilgi Güvenliği Kapısı	: www.bilgiguvenligi.gov.tr
Sermaye Piyasası Kurulu	: www.spk.gov.tr
Türkiye Büyük Millet Meclisi	: www.tbmm.gov.tr
Türktrust Bilgi İletişim Ve Bilgi Güvenliği Hizmetleri A.Ş.	: www.turktrust.com.tr
Bigi Teknolojileri Ve İletişim Kurumu	: www.tk.gov.tr
İstanbul Ticaret Odası	: www.ito.org.tr

MKK Elektronik Genel Kurul Sistemi Uygulamalarına İlişkin 31.08.2012 tarihli 604 sayılı mektup, <https://egk.mkk.com.tr> (çevrimiçi)

MKK Şirket İşlemleri Kullanıcı Kılavuzu, <https://egk.mkk.com.tr> (çevrimiçi)

E-genel Kurul Pay Sahipleri/Bireysel Temsilci İşlemleri Kullanıcı Kılavuzu, <https://egk.mkk.com.tr> (çevrimiçi)

MKK E-Genel Kurul Aracı Kuruluş İşlemleri Kullanıcı Kılavuzu, <https://egk.mkk.com.tr>, (çevrimiçi)

I. GİRİŞ

Bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmeler, hukuki düzenlemelere de yön vermiş ve hukuki işlemlerde teknolojiden yararlanılmaya başlanmıştır. 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununda¹ (“ETKK”) ekonomik, sosyal ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda değişikliğe ihtiyaç duyulması nedeniyle 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu² (“YTTK”) kaleme alınmıştır.

Gerek ETKK gerekse YTTK’da geniş düzenleme alanı bulan anonim şirketlerin (“AŞ”) bilgi teknolojilerinden yararlanması büyük önem arz etmektedir. AŞ’de pay sahiplerinin veya temsilcilerinin usulüne uygun çağrı üzerine, belirli bir gündemi görüşmek ve karara bağlamak için bir araya gelmesinden oluşan bir organ niteliğindeki genel kurulun (“GK”), pay sahipliği haklarının kullanıldığı ve şirketin genel politikalarının belirlendiği bir organ olması itibarıyla, GK’da internetin kullanılması bir gerekliliktir.

Teknolojik gelişmelere paralel olarak, sermaye şirketleri açısından hukukumuzda önemli bir yenilik getirmiş bulunan YTTK’nın Elektronik Ortamda Kurullar başlıklı 1527.maddesi ile pay sahiplerinin genel kurula katılımının internet aracılığı ile gerçekleştirilmesi ve alınacak kararlara daha aktif katılımı sağlamak amacıyla elektronik ortamda genel kurul kurumu ihdas edilmiştir³.

YTTK ile benimsenen kurumsal yönetim ilkelerinin bir yansıması olarak şirket yönetimine pay sahiplerinin katılımını kolaylaştırma ve teşvik etme yönünde atılan bu adım günün teknolojik gereksinimlerine de uygundur. Elektronik ortamda genel kurullar, pay sahiplerinin genel kurullara katılımındaki yetersizlik ve buna bağlı olarak yönetsel anlamda yaşanan güç boşluğu sorununun giderilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle borsaya kote şirketler açısından elektronik genel kurul sistemi (“EGKS”) zorunlu kılınmıştır.

¹ 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu 09.07.1956 tarihli ve 9353 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

² 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu 14.02.2011 tarihli ve 27846 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

³ PULAŞLI, Hasan, Elektronik Ortamda Anonim Şirket Genel Kuruluna İlişkin Düzenlemelerin Evrimi ve 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunundaki Durum(Elektronik Ortamda Anonim Şirket Genel Kurulu), sf.18, www.arslanlibilimarsivi.com (29.04.2013)

Çalışmanın temel amacı YTTK'nın elektronik ortamda GK'ya ilişkin düzenlemeleri ve ikincil düzenlemeler çerçevesinde elektronik ortamda genel kurullara ilişkin esasl ve usulleri ortaya koymaktır. Çalışmanın ilk bölümünde borsaya kote, borsada işlem gören ve halka açık anonim şirket ("HAAŞ") kavramları konularında açıklama yapılmıştır. GK toplantılarına ilişkin getirilen temel yeniliklere de YTTK ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu⁴ ("Yeni SPK") çerçevesinde değinilmiştir.

GK'nın elektronik ortamda yapılmasına neden ihtiyaç duyulduğu ve GK'ya ilişkin yasal düzenleme gerekçesi ile birlikte açıklanarak, borsaya kote AŞ'ler açısından zorunlu olan EGKS'nin özellikleri, işleyiş esasları ve şirketlerin yükümlülükleri konuları ayrıntılı olarak açıklanmaya çalışılmıştır.

GK'nın işleyiş sürecinde şirketler, pay sahipleri ve temsilcileri tarafından yapılması gerekli olan GK'ya ilişkin tüm işlemler, GK öncesi GK günü ve GK sonrası da kapsayacak şekilde ele alınmıştır.

Elektronik GK'ların uygulamadaki bazı örneklerine yer verilmiş, son olarak da EGKS'nin sağlayacağı faydalar ile GK öncesi ve GK sonrası uygulamada yaşanabilecek muhtemel sorunlar üzerinde durulmuştur.

⁴ 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu 30.12.2012 tarihli ve 28513 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

II. YENİ TÜRK TİCARET KANUNU VE SERMAYE PİYASASI KANUNU ÇERÇEVESİNDE BORSAYA KOTE, BORSADA İŞLEM GÖREN VE HALKA AÇIK ANONİM ŞİRKET KAVRAMLARI

YTTK'nın bazı maddelerinde halka açık anonim şirket⁵ kavramı esas alınmakla birlikte, bazı maddelerinde pay senetleri borsada işlem gören şirket⁶ bazı maddelerinde ise payları borsaya kote edilmiş şirket⁷ terimleri kullanılmıştır.

Kotasyon, kıymetler borsalarındaki sürekli işlem görmesi talep edilen sermaye piyasası araçlarının borsa yönetmeliklerindeki şartları taşımaları durumunda ilgili pazar listesine kayıt edilmesi ve işlem görmesinin kabul edilmesidir. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Kotasyon Yönetmeliği⁸ ("Kotasyon Yönetmeliği") m.6 uyarınca, borsada ortaklık hakkı veya alacaklılık hakkı sağlayan ve SPK tarafından menkul kıymet olarak kabul edilen sermaye piyasası araçları borsaya kote edilebilir.

Borsada işlem görme, bir şirketin paylarının borsa kotuna alınması sonrasında söz konusu şirketin paylarının borsa tarafından açılan pazarlarda yatırımcılar tarafından alınıp satılmasını ifade etmektedir.

Kotasyon işlem görmekten daha geniş bir kavramdır. Kotasyon Yönetmeliğinin 7. ve 27. maddeleri uyarınca borsaya kote edilmiş menkul kıymetlerin borsada işlem görmemesi mümkün olduğu gibi kote edilmemiş menkul kıymetlerin oluşturulan özel pazarlarda işlem görmesi hali de söz konusu olabilmektedir.

Yeni SPK m.3/f.1 e bendi uyarınca, halka açık ortaklık, payları halka arz edilmiş olan veya halka arz edilmiş sayılan anonim ortaklıkları ifade etmektedir. Payları borsada işlem gören ortaklıklar ile pay sahibi sayısı beş yüzü aşan anonim ortaklıkların payları halka arz olunmuş sayılır. Bu ortaklıklar halka açık ortaklık

⁵ Bkz. YTTK 142, 149, 171, 188, 360, 399, 411, 420, 434, 439, 460, 1529. maddeleri

⁶ Bkz. YTTK m. 378, 379, 421. maddeleri

⁷ Bkz. YTTK 1527. madde

⁸ İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Kotasyon Yönetmeliği 24.06.2004 tarihli, 25502 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

hükümlerine de tabi olurlar. Payları borsada işlem görmeyen anonim ortaklıklar, halka açık ortaklık statüsünü kazandıktan sonra en geç iki yıl içinde paylarının işlem görmesi için borsaya başvurmak zorundadırlar.

YTTK'nın genel gerekçesi dikkate alındığında, pay senetleri borsada işlem gören şirketin esas alınmak istendiği anlaşılmaktadır. Bu kavramın kullanılma sebebinin ise Dünya'daki ve Avrupa'daki uygulamalara uyum sağlamak olduğu ifade edilmektedir⁹.

Tekinalp, hisse senetleri halka arz edilmemiş bile olsa pay sahibi sayısı 500'ü aşan HAAŞ'ler için sevk edilen hükümler yanında, sadece hisse senetleri borsada işlem gören AŞ'lere uygulanabilecek hükümler bulunması nedeniyle, YTTK'da birbirinden farklı terimlerin kullanılmasının kavram karmaşası olarak görülmemesi gerektiği kanısındadır¹⁰.

YTTK'nın 1527. maddesinde genel kurullara elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sisteminin uygulanması payları borsaya kote şirketler için zorunluluk olarak düzenlenmekte, buna karşın maddenin gerekçesinde pay senetleri borsada işlem gören anonim şirketler ifadesi yer almaktadır.

Yayla'ya göre, madde metninde borsada işlem gören şirket ifadesi yerine payları borsaya kote şirket ifadesinin kullanılması kapsamın genişlemesine neden olmuş, payları borsada işlem görmediği halde payları borsaya kote şirketler de zorunluluk kapsamına girmiştir.

EGKS uygulamasında YTTK hükümleri ve SPK hükümleri yanında Sermaye Piyasası Kurulunun ("SPK") kararları da belirleyici olmaktadır. SPK'nun 01.02.2013 tarihli 4/89 sayılı kararı ile EGKS'nin uygulanmasına

⁹YTTK Genel Gerekçe'nin Anonim Şirketler başlıklı bölümünde "... anonim şirketlere ilişkin düzenlemelerinde, tüm Dünya'da ve Avrupa'da, son zamanlarda yeni bir terime özellikle yer verilmiştir. Gerçekten bir çok varsayımda halka açık anonim şirket yerine "pay senetleri borsada işlem gören anonim şirket" ibaresi tercih edilmiştir. Avrupa'da da artık halk şirketi yerini pay senetleri borsada işlem gören şirkete bazen de kısaca borsa şirketine bırakmıştır. Kurumsal yönetim kuralları ve konsolide finansal tablolarda IFRS, pay senetleri borsada işlem gören şirketlere uygulanmakta ve bağlı nama yazılı paylarda ve daha birçok konuda pay senetleri borsada işlem gören anonim şirketler için özel düzenlemeler getirilmekte, bu hallerde halka açık anonim şirket teriminin kullanılmasından kaçınılmaktadır" şeklinde açıklanmıştır.

¹⁰TEKİNALP, Ünal, Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Sermaye Piyasasına Ve Sermaye Piyasası Kanuna İlişkin Hükümleri, Avrupa Birliği Perspektifinden Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Sermaye Piyasasına Etkileri, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 2010, sf.25,

ilişkin yayınlanan duyuruda, payları MKK tarafından izlenen fakat borsaya kote olmayan şirketler açısından EGKS'nin zorunlu olmadığı belirtilmiştir. Bu karar doğrultusunda borsaya kote şirketler EGKS'yi zorunlu olarak uygulayacaklardır. Borsaya kote olmayan ya da bu kavram içerisinde değerlendirilmeyen şirketler zorunluluk kapsamı dışında kalmaktadırlar.

III. YENİ TÜRK TİCARET KANUNU VE SERMAYE PİYASASI KANUNU ÇERÇEVESİNDE GENEL KURUL TOPLANTILARINA İLİŞKİN GETİRİLEN TEMEL YENİLİKLER

A-Toplantıya Çağrı

1-Genel Kurulu Toplantıya Çağırma Yetkili Olanlar

a)Yönetim Kurulu

YTTK m.410 uyarınca, yönetim kurulu ("YK") GK'yı toplantıya çağırma yetkili organdır. ETTK döneminde kanunda açık hüküm bulunmaması nedeniyle uygulamada sorunlar yaşanmaktaydı¹¹. YTTK m.410 bu konuda açık hükme yer vermiş ve görev süresi biten YK'nın GK'yı toplantıya çağırabileceğini hüküm altına almıştır.

b)Pay Sahipleri

YTTK ile getirilen bir diğer yenilik, tek pay sahibine GK'yı toplantıya çağırma yetkisinin tanınmasıdır. YTTK m.410/f.2 uyarınca, YK'nın devamlı olarak toplanamaması, toplantı nisabının oluşmasına imkân bulunmaması veya YK'nın mevcut olmaması durumlarında, mahkemenin izniyle tek bir pay sahibinin GK'yı toplantıya çağırabilmesi mümkün olup, mahkemenin bu konuya ilişkin kararı kesindir.

c)Azlık

YTTK.m.411 uyarınca şirket sermayesinin en az onda birini, HAAŞ'lerde ise yirmide birini temsil eden payların sahipleri, YK'dan yazılı olarak gerektirici sebepleri ve gündemi belirterek GK'nın toplantıya çağrılmasını veya GK zaten

¹¹ TEKİNALP, Ünal, Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku (Sermaye Ortaklıkları), 3. Baskı, İstanbul 2013, Vedat Kitapçılık Basım Yayın Dağıtım Ltd. Şti., sf.261

toplanacak ise karara bağlanmasını istedikleri konuların gündeme konulmasını isteyebilirler. Esas sözleşme ile bu hakkın daha az sayıdaki pay sahiplerine tanınması mümkündür. HAAŞ'lerde azlığın, şirket sermayesinin yirmide birini temsil eden pay sahiplerinden oluşacağı YTTK'da yer alan bir diğer yeni düzenlemedir.

Azlığı oluşturan pay sahiplerinin, GK'nın toplantıya çağırılması taleplerini YK'ya noter kanalıyla iletme zorunluluğu YTTK ile hükme bağlanan bir diğer yeniliktir. YTTK m.412 uyarınca, YK, azlığın bu isteğini reddettiği veya yedi iş günü içinde olumlu bir cevap vermediği takdirde, aynı pay sahiplerinin başvurusu üzerine, GK'nın toplantıya çağırılmasına mahkeme karar verecek olup, karar kesindir. ETTK da YK'nın cevap verme süresine ilişkin bir hüküm bulunmamaktaydı. Mahkemenin toplantıya gerek görmesi durumunda gündemi düzenlemek ve çağrıyı yapmak üzere mahkeme tarafından bir kayyım atanacaktır.

YTTK m.411/f.4'e göre YK çağrıyı kabul ettiği takdirde en geç kırk beş gün içinde GK toplanacak şekilde GK çağrısını yayınlamak zorundadır. Çağrı yükümlülüğünün YK tarafından yerine getirilmemesi durumunda, istemde bulunan azlık pay sahipleri çağrıyı yapmaya yetkilidirler. Böyle bir durumda azlığın mahkemeye başvurmasına gerek bulunmamaktadır. Bu hüküm de yenidir¹².

d)Tasfiye Memurları

AŞ'nin, tasfiye halinde ise ve tasfiye memurları seçilmiş bulunuyorsa, YTTK m.410 uyarınca, tasfiye memurları, yalnızca görevleriyle ilgili konular açısından GK'yı toplantıya çağırabileceklerdir.

2-Çağrının Süresi

YTTK 414. madde uyarınca GK tarihinden en az iki hafta önce GK çağrısı yapılması gerekmektedir. SPK'nın Kurumsal Yönetim İlkelerinin Belirlenmesine Ve Uygulanmasına İlişkin Tebliğinin¹³ SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri Eki 1.3.1

¹² TEKİNALP, Ünal, Sermaye Ortaklıkları, sf.262

¹³Seri IV, No:56 sayılı Kurumsal Yönetim İlkelerinin Belirlenmesine ve Uygulanmasına İlişkin Tebliğ 30/12/2011 tarihli ve 28158 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

uyarınca ise bu süre GK tarihinden en az üç hafta önce olarak öngörülmüş olup, payları borsada işlem gören HAAŞ açısından GK çağrı süresine ilişkin kurumsal yönetim ilkesinin uygulanması zorunlu tutulmuştur. 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nunda¹⁴("Eski SPK") GK çağrı süresine ilişkin hüküm bulunmamaktaydı. Yeni SPK ise GK'ya ilişkin çağrı süresini m.29'da düzenlemektedir. Buna göre SPK'ya tabi şirketlerin GK çağrısının GK'dan en az üç hafta önce yapılması gerekmektedir. Yatırımcıların daha önce GK gündeminden haberdar olmaları ve GK'ya katılımın artırılmasının amacıyla, Yeni SPK m.29/f.2, nama yazılı ihraç edilmiş olup borsada işlem gören paylar hakkında YTTK m.414/f.1'de ki iki haftalık GK çağrı süresinin uygulanmayacağını hüküm altına almıştır¹⁵.

3-Çağrının Şekli

GK toplantıya; esas sözleşmede gösterilen şekilde, şirketin internet sitesinde ve Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde yayınlanan ilanla çağrılır. YTTK, m.1524/f.1'de yer alan düzenlemeye paralel olarak, çağrının şirketin internet sitesinde de yapılmasını öngörmektedir. Böylelikle ETTK'dan farklı bir düzenleme getirilmiştir. AŞ, YTTK m.397/f.4 uyarınca denetleniyorsa çağrının AŞ'nin internet sitesine de konulması gerekmektedir. YTTK m.414/f.2 uyarınca, pay defterinde yazılı pay sahipleriyle önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine, toplantı günü ile gündem ve ilanının çıktığı veya çıkacağı gazeteler, iadeli taahhütlü mektupla bildirilir. ETTK'da, pay sahiplerine ve diğer ilgililere gönderilecek mektubun taahhütlü olması yeterli iken YTTK'da iadeli taahhütlü olacağı öngörülmektedir¹⁶.YTTK m. 414/f.2 ise eski SPK'nın 11. Maddesinin 6. fıkrası hükmünü saklı tutmuştur. Eski SPK'nın 11. Maddesinin karşılığı olan Yeni SPK m.29/f.2'de, nama yazılı ihraç edilmiş olup borsada işlem gören paylar hakkında YTTK'nın 414. maddesinin birinci fıkrasının uygulanmayacağı ifade edilmektedir. Nama yazılı pay sahiplerine toplantı gününü, yerini, saatini ve

¹⁴ 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu 30.07.1981 tarihli ve 17416 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

¹⁵ Yeni SPK m.29 gerekçesi

¹⁶ PULAŞLI, Hasan, Şirketler Hukuku Şerhi Cilt 1 (Şerh), 1. Baskı, Ankara 2011, Adalet Yayınevi, sf.719-720

gündeminin iadeli taahhütlü mektupla bildirilmesine ilişkin YTTK hükmü uygulanmayacak; diğer ilan şekillerine ise uyulacaktır. Yeni SPK m.29/f.1'e göre, HAAŞ'ler GK'larını toplantıya, esas sözleşmede öngörülen şekilde, internet sitesi ve kamuyu aydınlatma platformu ile SPK tarafından belirlenen diğer yerlerde yayımlanan ilanlarla çağırılmak zorundadır.

4-Gündemin İlanı

YTTK m.413/f.1'de GK toplantı gündeminin, GK'yı toplantıya çağırın tarafından hazırlanacağı hüküm altına alınmıştır. GK'nın kural olarak GK toplantısı gündemine müdahale etme yetkisi bulunmamaktadır. Gündeme müdahale yetkisi GK'ya tanınmamışken, yeni SPK m.29/f.4 uyarınca bu yetki SPK'ya tanınmıştır. Anılan madde uyarınca HAAŞ'lerin GK'larında gündeme bağlılık ilkesine uyulmaksızın SPK'nın görüşülmesini veya ortaklara duyurulmasını istediği konuların GK gündemine alınması zorunludur.

5-Kurumsal Temsilcinin İlanı

Kitlesel temsilci tiplerinden biri olan kurumsal temsilci, YTTK ile hukuk sistemimize girmiştir. YTTK m.428/f.2. uyarınca, GK toplantısı yapacak şirketin YK, GK toplantısına çağrı ilanının Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayımlanacağı ve şirket internet sitesinde yer alacağı tarihten en az kırkbeş gün önce yapacağı bir ilan ve internet sitesine koyacağı yönlendirilmiş bir mesajla, pay sahiplerini, önerdikleri kurumsal temsilcilerin kimliklerini ve bunlara ait iletişim bilgilerini en geç yedi gün içinde şirkete bildirmeye çağırılmak zorundadır. Aynı çağrıda kurumsal temsilciliğe istekli olanların da şirkete başvurmaları istenir. Şirket, bu şekilde pay sahipleri tarafından şirkete bildirilen ve kurumsal temsilci olmak için şirkete başvuran kişileri ve bu kişilerin iletişim bilgilerini ilan eder ve şirketin internet sitesinde yayınlar. Kurumsal temsilci sıfatıyla vekalet toplanabilmesi için öncelikle bu şartların yerine getirilmesi gerektiği hükümde açıkça belirtilmektedir¹⁷.

¹⁷ YANLI, Veliye, AKIN, Yusuf, Yeni Ticaret Kanunu Dünya Değişiyor Ya Siz?, İstanbul 2011, 1. Basım, KPMG, Akis Bağımsız Denetim ve SMMM A.Ş, sf.70 ;YTTK m.428 gerekçesi,

Yeni SPK m.30/f.4, YTTK'nın 428. maddesinin SPK'ya tabi şirketler açısından uygulanmayacağı düzenlenmektedir. Bu bağlamda kurumsal temsilci çağrısı ve ilanına ilişkin işlemler SPK'ya tabi olmayan şirketler açısından geçerli olacaktır.

B-Toplantının Yapılması

1-Toplantıya Katılım

a)Toplantıya Katılması Zorunlu Olanlar

aa)Yönetim Kurulu Üyeleri

ETTK'da denetçiler ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Komiserinin GK'ya katılma zorunluluğu bulunmakta iken, YK üyelerinin katılma yükümlülüğüne ilişkin hüküm bulunmamaktaydı. Konuya ilişkin olarak Sermaye Şirketlerinin Genel Kurul Toplantıları Ve Bu Toplantılarda Bulunacak Sanayi Ve Ticaret Bakanlığı Komiserliği Hakkında Yönetmeliğin¹⁸ ("Komiser Yönetmeliği") 20. maddesinde, GK toplantılarında yönetim kurulu üyeleri ile denetçilerin kendilerinin hazır bulunmasının esas olduğuna ilişkin düzenleme yer almaktaydı.

YTTK m.407/f.2, GK toplantılarında murahhas üyeler ile en az bir YK üyesinin hazır bulunmasının şart olduğunu, diğer YK üyelerinin de GK toplantısına katılabileceklerini öngörmektedir. Ayrıca YTTK, Komiser Yönetmeliği m.20/f.2'de yer alan düzenlemeden farklı olarak katılım zorunluluğunu, olağan GK toplantısı ile sınırlamamaktadır. Murahhas üyeler ile en az bir YK üyesinin GK toplantısında hazır bulunmasına yükümlülüğü, pay sahipliği haklarının bilinçli bir şekilde kullanılabilmesi açısından pay sahiplerinin GK'da bilgi alma hakkına ilişkindir¹⁹.

Teoman, GK'ya katılması gerekli bir YK üyesinin kimin tarafından ve nasıl belirleneceği konusunda hüküm bulunmamasını eleştirmekte, YK üyelerinden hiçbirisinin GK'ya katılmaması durumunda pay sahibi tarafından bilgi alamadığı

¹⁸Sermaye Şirketlerinin Genel Kurul Toplantıları Ve Bu Toplantılarda Bulunacak Sanayi Ve Ticaret Bakanlığı Komiserliği Hakkında Yönetmelik 07.08.1996 tarihli ve 22720 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

¹⁹ YTTK 407. madde gerekçesi

gerekçesi ile karara muhalif kalınıp iptal davasına konu edilebileceği yada sorumluk davasına dayanak oluşturacağı, özen ve sadakat yükümlülüğüne aykırılık nedeniyle üyenin azli için haklı gerekçe olarak ileri sürebileceğini ve sonuç olarak YK üyelerinin sorumluluğuna gidilebileceğini ifade etmektedir²⁰.

bb)Bakanlık Temsilcisi

YTTK ile Bakanlık Temsilcisine ilişkin olarak ETTK'dan farklı bir düzenleme getirilmiştir. YTTK m.407/f.3 uyarınca, Bakanlık Temsilcisi GK toplantısında hazır bulunur. m. 422/f.1'e göre, Bakanlık Temsilcisinin GK'ya katılması GK kararları açısından bir geçerlilik koşuludur. Bakanlık Temsilcisinin GK'ya katılmasının zorunlu olduğu GK toplantılarının yönetmelikle belirleneceği belirtilmiştir. Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları İle Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük Ve Ticaret Bakanlığı Temsilcisi Hakkında Yönetmeliğinin²¹ ("Bakanlık Temsilcileri Yönetmeliği") m.32'de bu konuda düzenleme yer almaktadır. Anılan düzenleme, EGKS'yi uygulayan şirketlerin GK toplantılarında Bakanlık Temsilcisinin bulunmasının zorunlu olduğunu hükme bağlamıştır.

cc)Denetçiler

YTTK'nın getirdiği yeni düzenleme ile denetçi, şirket organı olmaktan çıkarılmıştır. YTTK m.407/f.2 uyarınca GK toplantılarında denetçi ve kendilerini ilgilendiren konularda işlem denetçilerinin hazır bulunması gerekmektedir. Hüküm, pay sahibinin bilgi alma hakkına ilişkin olup, pay sahiplerinin GK toplantısında denetçilerden denetime ilişkin konular hakkında bilgi istemeleri mümkündür.

²⁰TEOMAN, Ömer, Yürürlükteki Hukukumuzda Ve TTK Tasarısına Göre Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantılarına Katılmak Zorunda Olanlar, Tüm Makalalarım cilt III, İstanbul 2010, Vedat Kitapçılık, sf.221-233; Aynı Yönde PULAŞLI, Hasan, Şerh, sf.730

²¹Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları İle Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük Ve Ticaret Bakanlığı Temsilcisi Hakkında Yönetmelik 28.11.2012 tarihli ve 28481 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

b)Toplantıya Katılmaya Yetkili Olanlar

aa)Pay Sahipleri

YTTK m.425'e göre, pay sahipleri, paylarından doğan hakları kullanmak için GK'ya katılabilmektedirler.

bb)Temsilciler

Pay sahipleri GK'ya bizzat katılabilecekleri gibi, temsilci vasıtasıyla da katılabilirler. Temsilcinin pay sahibi olması gerekmemektedir. Bunun aksini öngören esas sözleşme hükmü YTTK m.425 uyarınca geçersizdir. Pay sahibinin GK'da temsili, bireysel temsil ve kitlesel temsil şeklinde olabilmektedir.

aaa)Bireysel Temsil

aaaa)Türk Borçlar Kanunu Anlamında Temsilci

Burada sözü geçen temsilci, pay sahibini GK'da temsil eden, onun adına oy kullanan 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu²² ("TBK") anlamında doğrudan temsilcidir. Pay sahibinin GK'da temsiline ilişkin olarak YTTK'nın 427. Maddesi pay sahibinin temsilcisine talimat verme hakkını hüküm altına almış olup, bu yönüyle ETTK'nın 360. maddesi ile farklılık göstermektedir. Söz konusu düzenleme uyarınca pay sahibini temsil etmek üzere atanan temsilci, pay sahibi tarafından verilen talimatlara uygun hareket etmek zorundadır. Temsil edilenin temsilciye karşı hakları saklı olmakla birlikte talimata aykırı oy kullanımı oyu geçersiz kılmamaktadır.

bbbb)Tevdi Eden Temsilciliği ve Proxy Sistemi

YTTK ile hukuk sistemimize giren ve YTTK'nın 429. maddesinde düzenlenmiş olan tevdi eden temsilciliği kurumu ile tevdi eden ile tevdi edilen arasındaki ilişkinin niteliği gereği veya alınan özel/genel bir yetkiye dayanılarak hisse senetlerinden doğan GK'ya katılma ve oy hakkının tevdi olunan tarafından kullanılabilmesi hükmüne bağlanmıştır. Bu çerçevede tevdi eden temsilcisi olan aracı kuruluşlar YTTK'nın 429. maddesinden aldıkları yetkiye istinaden GK

²² 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu 04.02.2011 tarih, 27836 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

toplantısına EGKS üzerinden tevdi eden temsilcisi sıfatıyla katılıp şirket ortaklarının ortaklık haklarını elektronik ortamda kullanabileceklerdir²³.

YTTK ile getirilen yeni temsilci türlerinden biri olan tevdi eden temsilciliği ile proxy sisteminin hukukumuzda getirilmesi amaçlanmıştır²⁴. Proxy sistemi, pay sahiplerinin GK'da kendisini temsil edecek kişiye ne yönde oy kullanacağına ilişkin talimat vermesidir. Proxy, temsilci tayini ile aynı anlama gelmemektedir. Pay sahibi, temsilci tayini esnasında temsilciye GK'da oylarını hangi yönde kullanacağı konusunda talimatlar verebilir. Ancak pay sahibi talimat vermiş olmasına rağmen, temsilcinin talimata aykırı hareket etmesi mümkündür. Bu durum, YTTK m.427 uyarınca GK kararlarının geçerliliğini etkilememektedir. Proxy sisteminde pay sahibi GK'daki tüm gündem maddelerinde ilişkin olarak hangi yönde oy kullanılacağına dair açıklamaların yer aldığı proxy formlarını dolduracak olup, proxy talep eden kimselerin formda yer alan tercihlere aykırı oy kullanması mümkün değildir²⁵. Proxy sistemi zaman ve maliyet gibi nedenlerle GK'ya katılmayan pay sahipleri için önemli bir kolaylık sağlayacak olup, GK'ya katılım oranının artmasında etkili olacaktır.

cccc) Blokaja Gerek Olmaksızın Genel Kurula Katılım

ETTK m.360 ve Komiser Yönetmeliği m.21/a uyarınca, yalnızca hamiline yazılı hisse senetleri için öngörülen bir haftalık blokaj sistemi zamanla hem nama hem hamiline yazılı senetler için uygulanmaya başlanmıştır. Yeni SPK'nın 81. maddesinde²⁶ düzenlenmiş olan kaydi sisteme geçiş ile birlikte de aynı uygulama devam etmiştir. Seri IV No:28 sayılı Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına ilişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında SPK Tebliği²⁷ hükümleri uyarınca ortaklık payları MKK sisteminde nevilerine ilişkin bir ayırım

²³ Ayrıntılı bilgi için bkz. V. Bölüm Aracı Kuruluşların İşlemleri

²⁴ YTTK m.429 gerekçesi

²⁵ <https://egk.mkk.com.tr> (26.04.2013)

²⁶ Yeni SPK m.81, 2499 sayılı Eski Sermaye Piyasası Kanunu m.10/A'ya karşılık gelmekte olup, gerek TTK gerekse EGKS Tebliği ve Yönetmeliğinde henüz değişiklik yapılmamıştır.

²⁷ Seri IV No:28 sayılı Tebliği 22.12.2002 tarihli ve 24971 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

yapılmaksızın izlendiğinden, gerek nama gerek hamiline yazılı paylar için yedi günlük blokaj süresi uygulanmakta idi²⁸.

YTTK, blokaj sistemine ilişkin değişiklikler öngörmektedir. 415. madde uyarınca hazır bulunanlar listesinde adı bulunan senede bağlanmamış payların, ilmühaberlerin ve nama yazılı payların sahipleri ve kayden izlenen payların sahipleri veya anılanların temsilcilerinin GK'ya katılacakları, gerçek kişilerin kimlik göstermeleri ve tüzel kişilerin temsilcilerinin vekâletname ibraz etmelerinin yeterli olduğu hükme bağlanmıştır. Buna karşın hamiline yazılı pay senedi sahipleri ise, GK toplantı gününden en geç bir gün önce bu senetlere ziyet olduklarını ispatlayarak giriş kartı alacaklar ve bu kartları ibraz ederek GK toplantısına katılabileceklerdir. YTTK'da yapılan değişiklik ile hamiline yazılı paylar için öngörülen bir haftalık tevdi süresi bir güne indirilmekle birlikte blokaj yapma zorunluluğu bir günle sınırlı olsa dahi korunmaktadır.

YTTK m.415/f.4, GK'ya katılma ve oy kullanma hakkının, pay sahipliğini kanıta yönelik belge alınması veya pay senetlerinin önceden depo edilmesi şartına bağlanamayacağını hükme bağlamaktadır. YTTK m.417/f.5'de payların devrinin GK'nın yapıldığı gün ile sınırlı olmak üzere engellenip engellenmeyeceğinin SPK tarafından çıkarılacak bir tebliğ ile düzenleneceğini belirtilmektedir. Seri IV No:65 sayılı Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ²⁹ ile, yönetsel hakların kullanılması ve genel kurul blokajı başlığını taşıyan 18. Madde değiştirilmiştir. Bu değişiklik ile maddenin başlığı yönetsel hakların kullanılması şeklinde olmuştur. Ayrıca maddenin içeriği ve kapsamı değiştirilerek blokaja ilişkin düzenlemeler kaldırılarak doğrudan YTTK m.417'ye atıfta bulunmaktadır.

²⁸ YAYLA, Ümit, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu Uyarınca Borsaya Kote Ortaklıkların Genel Kurul Toplantıları, Aralık 2011, Kadir Has Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, sf.14-15 (Tez) ve orada dn. 14'de anılan YAYLA, ENGİNCAN, Hisse Senetlerinin Kaydileştirilmesi Sonrası Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Oy Hakkının Kullanılması

²⁹ Seri IV No:65 sayılı Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ 4.07.2013 tarihli, 28697 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

Seri IV No:8 sayılı Halka Açık Anonim Ortaklıklar Genel Kurullarında Vekaleten Oy Kullanılmasına Ve Çağrı Yoluyla Vekalet Toplanmasına İlişkin Esaslar Tebliği³⁰(Seri IV No:8 sayılı Tebliğ) m.7 uyarınca, Hamiline yazılı pay senedi sahibinin vekil vasıtasıyla GK'da kendini temsil ettirmek istemesi durumunda, elindeki payları yetkili aracı kurum yada bankaya makbuz karşılığında bloke ettirerek, noterden vekaletname verebilecektir. Hüküm, hamile yazılı pay senetlerinin, GK toplantısından önce bir başkasına devredilmesi ve mükerrer oy kullanılmasını önleyebilmek için öngörülmüştür.

bbb)Kitlesele Temsil

YTTK'da pay sahiplerinin temsilen de olsa GK toplantılarına mümkün olduğunca katılmalarını sağlamak, pay sahiplerinin GK'da temsilini kolaylaştırmak, küçük pay sahiplerinin karar alma sürecinde etkili olabilmesini sağlayan bir sistem getirmek ve böylece pay sahipleri demokrasisini sağlamak amacıyla bazı yeni temsil kurumları getirilmiştir³¹.

aaaa)Kurumsal Temsilci

YTTK ile hukuk sistemimize giren kitlesele temsilci tiplerinden biri olan kurumsal temsilci, 428. Maddenin 2. fıkrasında düzenlenmekte olup, kurumsal temsilci maddenin gerekçesinde tanımlanmaktadır. Kurumsal temsilci, çeşitli araçlarla yayınladığı bir bildirgeyle, kendisine temsil yetkisi verilmesi halinde GK'da nasıl hareket edeceğini, seçilmesi için oy kullanacağı YK'yı ve ayrıca hissedarları ilgilendiren diğer konulardaki önerilerini ilan eden ve bildirdesini beğenen hissedarların bu bildirge bağlamında kendisine vekalet vermelerini isteyen kişidir. Kurumsal temsilcilik, bir pay sahipliği girişimidir; meslek olarak ve ivaz karşılığı yürütülmesi mümkün değildir.

bbbb)Organ Temsilcisi ve Bağımsız Temsilci

YTTK m.428/f.1 uyarınca YK'nın veya şirketin başka bir organının, kendisinin ya da herhangi bir kurulun veya komitenin bir üyesini veya şirketin

³⁰Halka Açık Anonim Ortaklıklar Genel Kurullarında Vekaleten Oy Kullanılmasına Ve Çağrı Yoluyla Vekalet Toplanmasına İlişkin Esaslar Tebliği 09.03.1994 tarihli, 21872 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

³¹ YTTK m.428 gerekçesi

kendisine bağılı herhangi bir kişiyi pay sahiplerine, kendisine vekalet verilebilecek kişi olarak önermesi halinde, aynı anda kendisinden tamamen bağımsız bir diğerk kişiyi daha kendisine vekalet verilebilecek kişi olarak önermek zorunda olduğunu hükme bağlamaktadır. Burada şirket tarafından önerilen birinci kişi, organ temsilcisi, ikincisi ise bağımsız temsilci olarak adlandırılmıştır. Böyle bir zorunluluğun getirilmesindeki amaç, şirket tarafından pay sahiplerinin yönlendirilmelerine, tek seçenikle karşı karşıya kalınmasına engel olmak ve pay sahipleri demokrasisinin oluşmasını sağlamaktır³².

Organın temsilcisi, AŞ'ler tarafından isteğe bağılı olarak atanabilen ve YK'nın belirlemeleri doğrultusunda oy kullanacak olan temsilcidir. Organın temsilcisine ilişkin iletişim bilgileri, şirket esas sözleşmesinde belirlendiğı şekilde ilan edilmek ve şirketin internet sitesinde yayınlanmak zorundadır.

Şirket YK veya başka bir organ tarafından şirketle ilişkisi bulunan bir kişi pay sahiplerine temsilci olarak önerildiğı takdirde şirketten tamamen bağımsız ve tarafsız bir kişi de temsilci olarak şirket tarafından pay sahiplerine önerilmek zorundadır. Bağımsız temsilci olarak adlandırılan bu temsilcilik türü de sistemimize yeni giren diğerk bir temsilcilik türüdür. Bağımsız temsilci de organın temsilcisi gibi esas sözleşmede belirtilen şekilde ilan edilir ve şirketin internet sitesinde yayınlanır.

Organ temsilcisi ile bağımsız temsilcinin pay sahibi olması gerekli değildir. Şirket organın temsilcisi atamıyorsa bağımsız temsilci seçilmesine de gerek bulunmamaktadır. Bağımsız temsilcinin yasada öngörölme sebebi, pay sahibinin iradesi yönünde oy kullanılmasını sağlamaktır. Bu nedenle bağımsız temsilci, organın temsilcisi gibi YK tarafından seçilip ilan edilse de ondan farklı olarak yönetimin isteklerinden bağımsız şekilde oy kullanır³³.

Yeni SPK m.30/f.4 uyarınca YTTK'nın 428. maddesi SPK'ya tabi şirketler açısından uygulanmayacaktır. Bu bağlamda Kurumsal temsilci çağrısı ile organ temsilcisi ve bağımsız temsilcinin belirlenmesi ve ilanına ilişkin işlemler SPK'ya tabi olmayan şirketler açısından geçerli olacaktır. 30. Maddenin

³² YTTK m.428 gerekçesi

³³ PULAŞLI, Hasan, Şerh, sf. 773-775

gerekçesinde de, ortaklık genel kurullarında vekaleten oy kullanma hususunun SPK'ın alt düzenlemelerine bırakıldığı, YTTK'nın temsile ilişkin hükümlerinin HAAŞ için uygulanmayacağı belirtilmiştir. YTTK ile pay sahiplerinin temsilen de olsa GK'ya katılımını sağlamak amacıyla getirilmiş olan kitlesel temsile ilişkin hükümlerin sadece kapalı AŞ'lerde uygulama alanı bulabilecek olmasının isabetli olmadığı kanısındayım.

cc) İntifa Hakkı Sahipleri

YTTK M.432/f.2 uyarınca, pay senedi üzerinde intifa hakkına sahip olunması halinde, esas sözleşmede aksine hüküm yok ise GK'ya katılmaya intifa hakkı sahibi yetkilidir. İntifa hakkı sahibi GK'ya katılırken bunu belgelendirmek zorundadır. Seri IV No:28 Sayılı Tebliğin 19. Maddesi uyarınca, borsaya kote şirketlerde, payın üzerinde intifa hakkı tesis edildiğinde, durum MKK kayıtlarına yansıtılacaktır. Dolayısıyla hak sahipliğinin tespitinde MKK kayıtları esas alınacaktır.

2-Başkanlık Oluşumu

YTTK m.419, esas sözleşmede aksine bir düzenleme bulunmadığı takdirde, toplantıyı GK tarafından seçilen, pay sahibi sıfatını taşıması şart olmayan bir başkan yönetir. Bakanlık Temsilcileri Yönetmeliği m.14'e göre, esas sözleşmede aksine herhangi bir düzenleme yok ise toplantıyı yönetecek başkan ve gereğinde başkan yardımcısı GK tarafından seçilecektir. Kanunda başkanın görevlerine ilişkin yasal bir düzenleme bulunmamasıyla birlikte, toplantı başkanının başlıca görevi toplantıyı usulüne uygun, tarafsız olarak yönetmektir.

3-Nisap

YTTK m.418/f.1 uyarınca, GK, kanunda veya esas sözleşmede ağırlaştırılmış nisap öngörülmediği takdirde kural olarak sermayenin en az dörtte birini karşılayan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin varlığı ile toplanır ve toplantıda mevcut oyların çoğunluğu ile karar verir. Bu toplantı nisabı, adi nisabı ifade etmektedir. Toplantı nisabının sadece toplantının açılışında mevcut olması yetmemekte, nisabın toplantı süresince korunması gerekmekte olup, bu hüküm yenidir. Bu husus YTTK'da açıklığa kavuşturulmuş ve ETTK döneminde ki

boşluk giderilmiştir. İlk toplantıda anılan nisaba ulaşamadığı takdirde ikinci toplantının yapılması için nisap aranmayacağı açıkça hüküm altına alınmıştır. Bunun dışında kanunda öngörülen ağırlaştırılmış toplantı ve karar nisapları bulunmakla birlikte, esas sözleşme ile de öngörülmesi mümkündür.

Esas sözleşme değişikliklerine ilişkin nisaplar YTTK' nın 421. maddesinde düzenlenmiştir. M.421/f.1'e göre, kanunda veya esas sözleşmede aksine hüküm bulunmadığı takdirde, esas sözleşme değişikliklerine ilişkin kararların şirket sermayesinin en az yarısının temsil edildiği GK'da toplantıda mevcut bulunan oyların çoğunluğu ile alınacaktır. 421. Maddenin 2, 3 ve 4. fıkralarında esas sözleşme değişiklikleri kararları için özellikli nisaplar öngörülmüştür.

YTTK M.421/5'de, esas sözleşmede daha ağır nisap öngörülen haller dışında, hisse senetleri borsada işlem gören HAAS'lerde, sermayenin arttırılması ve kayıtlı sermaye tavanının yükseltilmesi ile birleşme, bölünme ve tür değiştirmeye ilişkin konularda karar alınması için yapılacak GK toplantısında 418. Maddede ki toplantı nisabının uygulanacağı ifade edilmiştir. Buna göre GK, sermayenin en az dörtte birini temsil eden pay sahiplerinin veya temsilcilerinin varlığıyla toplanacaktır. HAAS'lerde kapalı AŞ. ve borsada işlem görmeyen AŞ.'lere nazaran daha hafifletilmiş nisaplar öngörülmüştür³⁴.

Yeni SPK m.29/f.3 ve f.6'da GK nisabına ilişkin düzenlemeler yer almaktadır. 3. Fıkroda YTTK m.421/f.2'de belirtilen konulardaki esas sözleşme değişiklikleri dışındaki hususlar için YTTK m.418'e yollamada bulunmaktadır.

IV. ELEKTRONİK GENEL KURUL SİSTEMİ

A- Elektronik Ortamda Genel Kurul Toplantısına İhtiyaç Duyulmasının

Nedenleri

AŞ'lerde GK, pay sahiplerinin veya temsilcilerinin, usulüne uygun çağrı üzerine belirli bir gündemi görüşmek ve karara bağlamak için bir araya gelmesinden oluşan, şirketin karar ve irade organı niteliğindedir.

³⁴ PULAŞLI, Hasan, Şerh, sf. 786

AŞ'de pay sahiplerinin yönetsel haklarını kullanmaları, AŞ'nin karar organı niteliğinde olan GK'ya katılması şeklinde ortaya çıkmaktadır. GK'nın pay sahiplerinin gündem maddelerine ilişkin görüş açıklama, öneride bulunma, soru yöneltme, bilgi alma, inceleme ve denetleme, oy kullanma gibi yönetsel haklarını etkin olarak kullanabildikleri bir ortam olması itibarıyla, pay sahibinin GK'ya katılma hakkı vazgeçilemez ve bertaraf edilemez nitelikte bir haktır³⁵.

GK'nın internet aracılığıyla yapılma ihtiyacının ortaya çıkmasında ki en büyük etken, pay sahiplerinin ortaklığın GK toplantısına katılma ve yönetsel haklarını kullanma konusundaki ilgisizliğidir. Bunun ise birçok sebebi bulunmaktadır.

Kapitalizmin ve sanayi devriminin ortaya çıkışı ve gelişimi ile birlikte şirketlerin sayılarında önemli bir artış meydana gelmiştir. Bu artışa paralel olarak sermaye birikimi de hızlanmıştır. Bu birikimde küçük tasarruf sahiplerinin özellikle sanayi kuruluşlarına yatırım yapmalarını özendirilen en önemli faktör, pay sahiplerinin sorumluluğunun sınırlı tutulması idi. AŞ'ler, faaliyetlerinin genişlemesi sonucu yeni kaynaklara duydukları ihtiyacı, halka açılmak suretiyle temin etmişlerdir. Bunun neticesinde aile tipi AŞ'lerin yerini pay sahibi fazla olan HAAŞ'ler almıştır. 20. yy sonlarında uluslar arası faaliyet yürüten şirketlerin farklı ülkelerde şirket devralmaları ya da şirketlere ortak olmaları ile sermaye uluslar arası boyuta ulaşmıştır. Sermaye piyasasında yaşanan tüm bu gelişmeler sonucunda ise pay sahiplerinin sayısı oldukça artmış, güç boşluğu sorunu ortaya çıkmıştır³⁶. AŞ'lerde pay sahipleri sayısının artması, GK toplantılarına katılım oranının düşmesine neden olmuştur. Bu durum ise gerek pay sahiplerinin yönetsel haklarını kullanımlarında gerekse AŞ'nin işleyişinde sorunları da beraberinde getirmiştir.

Pay sahiplerinin GK toplantılarına katılmamaları, şirketin faaliyetleri hakkında bilgi sahibi olmamaları, görüş açıklama veya eleştiride bulunamamaları

³⁵ ÇETİN, Nusret, Otaklık Haklarının Elektronik Ortamda Kullanılması, Ankara 2006, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora tezi

³⁶ CAN, Mustafa, Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarında Oluşan Güç Boşluğu Sorunu ve Giderilmesinin Yollarından Proxy Sistemi, 1999, <http://www.ekitapyayin.com0> (24.04.2013)

ve alınacak kararlarda oy kullanamamaları sonucunu doğurur ki, bu durum, AŞ'nin işleyişi üzerinde olumsuz bir etki yaratmaktadır.

Pay sahiplerinin GK toplantılarına gereken ilgiyi göstermemeleri toplantı ve karar nisabının sağlanamaması ve dolayısıyla da karar alınamaması sonucunu doğurabilmektedir. Özellikle HAAŞ'de küçük bir azınlık, pay sahiplerinin ilgisizliğinden yararlanarak şirket yönetimini ele geçirebilmekte, bu durum ise şirketin yönetiminde ve karar verme mekanizmasında güçlükler çıkarmakta, GK fonksiyonlarını gereği gibi ifa edememektedir³⁷.

Pay sahiplerinin GK çağrısından çoğu zaman haberdar olamamaları veya GK'ya temsilci aracılığıyla katılımın bağlı olduğu prosedürlere katılmak istememeleri GK'ya katılmama nedenlerinden bir kısmıdır³⁸.

ETTK'nın 371. Maddesi, esas sözleşmede aksine hüküm bulunmaması halinde GK'nın şirketin merkezinin bulunduğu yerde toplanacağını hüküm altına almıştı. Kanun koyucunun kural olarak toplantı yerini tek olarak öngörmesi özellikle pay sahibi sayısının fazla olduğu ve yabancı ortaklı şirketlerin GK'ya katılımını zorlaştıran en büyük etmenlerden biriydi. YTTK'nın 409. maddesinin 3. fıkrası da ETTK ile aynı düzenlemeyi öngörmekle birlikte, GK toplantılarına elektronik ortamda katılıma imkan verilmesi nedeniyle ETTK'dan farklı bir düzenlemeye yer vermiş olmaktadır.

Pay sahibi sayısının artması tüm pay sahiplerinin katılımı ile GK toplantısının yapılacağı fiziki bir mekanın bulunmasını zorlaştırmaktadır. Bunun yanında, pay sahiplerinin ortaklığın bulunduğu yerden farklı yerlerde yerleşik olmaları, GK'nın yapıldığı yerin uzaklığı GK'ya katılımın sağlayacağı faydanın, GK'ya katılım için yapılacak masrafa göre daha düşük olması da GK'lara katılım oranında etkili olan nedenleri teşkil etmektedir.³⁹

³⁷ KAYIHAN, Şaban: Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul ve İnternet, Prof. Dr. Necip Kocayusufpaşaoğlu İçin Armağan, Ankara 2004, sf. 616

³⁸ BİLGE, Mehmet Emin, Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantılarında Temsilci Aracılığıyla Oy Vermede İnternetin Kullanımı, Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: VII, Sayı: 1-2, Erzincan 2003, sf.341

³⁹ KAYA, Mustafa, İsmail, Anonim Ortaklık Genel Kurullarının İnternet Aracılığıyla Yapılması, sf.224, 2003; ÇETİN, Nusret, a.g.e., sf.17

AŞ GK'larının genellikle aynı zaman aralığında yapılması, birden fazla ortaklığın paylarına sahip olan pay sahiplerinin GK'lara katılmasını fiilen imkansız hale getirmektedir. Pay sahiplerinin, AŞ'nin kurulu olduğu ülkede farklı şehirlerde veya farklı ülkelerde yerleşik olması nedeniyle GK'ya katılmak için seyahat edilmesi pay sahiplerinin GK'ya katılmasının önünde zaman ve maliyet açısından engel teşkil etmektedir⁴⁰.

AŞ pay sahiplerinin sayısal olarak büyümesi pay sahiplerinin şirketle ve birbirleriyle olan karşılıklı ilişkilerinde değişiklikler meydana getirmiştir. AŞ'ye temettü geliri veya alım satım kazancından yararlanmak amacıyla yatırım yapan pay sahipleri ile şirket arasında gerçek anlamda bir bağ bulunmadığından, yönetsel haklarını kullanma konusunda ilgisiz davranabilmektedirler⁴¹. Küçük pay sahiplerinin kendilerinin az sayıda oyunun önceden belirlenmiş kararları değiştiremeyeceğine dair inançları, yönetsel haklarını kullanmasına engel olan bir diğer psikolojik nedendir.

GK kararlarının pay sahiplerinin menfaatleri ile bağdaşması hususu, GK'ya katılım oranıyla yakından ilişkili bulunmaktadır. Özellikle pay senetleri borsada işlem gören AŞ'ler açısından, en önemli sorun yönetsel anlamda yaşanan güç boşluğudur.⁴² AŞ'de güç boşluğu kavramı ile pay sahiplerinin, GK toplantılarını katılmamaları nedeni ile kullanılamayan, en çok kararlara ve şirketin kaderine etkili olabilecek miktardaki oylardan doğan eksik gücün bıraktığı boşluk ifade edilir⁴³. Güç boşluğunun ortadan kaldırılabilmesi için GK'ya katılımının kolaylaştırılarak pay sahiplerinin özendirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Özellikle pay sahibi sayısının fazla olduğu AŞ'lerde, internetin kullanılmasının günümüz için artık bir gereklilik olduğu olgusu göz önüne alındığında, pay sahiplerine, zaman ve mekandan bağımsız şekilde GK

⁴⁰ ÖZER, Işık, Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul Ve Genel Kurulun Elektronik Ortamda Toplanması Ve Karar Alması, 2006, Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, sf.21

⁴¹ ÇETİN, Nusret, a.g.e., sf.19

⁴² YTKK m.1527 gerekçesi

⁴³ CAN, Mustafa, a.g.e. ve oradan dn. 8'de anılan ROBERT, The Big Board a History of the New York Stock Market

toplantısına katılma imkanı sunulması, GK'ya katılma ve yönetsel haklarını kullanmadaki ilgisizliğinin ortadan kaldırılması konusunda çok büyük önem taşımaktadır⁴⁴. Günümüzde elektronik iletişim araçlarında ve internet teknolojisinde meydana gelen gelişmeler sonucunda elektronik platform üzerinden yapılabilmesi, pay sahiplerinin karar alma sürecine daha etkin bir şekilde katılmasını sağlayacaktır. GK'nın internet aracılığıyla yapılması, bilgi edinme ve oy kullanma gibi önemli ortaklık haklarının pay sahipleri tarafından daha etkin bir şekilde ve az maliyetle kullanılmasını mümkün hale getirecektir. Özellikle yurtdışındaki pay sahiplerinin GK'ya katılmaları sağlanarak, şirketi ilgilendiren kararların büyük bir çoğunluk tarafından alınabilecektir.

B- Elektronik Ortamda Genel Kurula İlişkin Yasal Düzenleme

İstanbul'un bir Uluslararası Finans Merkezi olması için Yüksek Planlama Kurulu'nun 29.09.2009 tarih ve 2009/31 sayılı kararı ile kabul edilen "İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Stratejisi ve Eylem Planı'nın"⁴⁵ 49. eylemi olan "Kaydi ortaklık haklarının elektronik ortamda kullanımı" eyleminde Merkezi Kayıt Kuruluşu ("MKK") sorumlu kuruluş olarak görevlendirilmiş ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu Tasarısında⁴⁶ yer alan ilgili hükmün yasalaşmasına bağlı olarak MKK bünyesinde elektronik GK hizmetlerine olanak sağlanacağı ifade edilmiştir. Bir İstanbul Finans Merkezi projesi olan EGKS, YTTK Tasarısının yasalaşması ile birlikte uygulamaya geçmiştir.

EGKS genel olarak, GK toplantılarına ilişkin tüm işlemlerin MKK'nın sağladığı elektronik platform ve yazılım üzerinden gerçekleştirilebildiği bir bilişim sistemini ifade etmektedir. EGKS, şirket ortakları yönünden değerlendirildiğinde; toplantıya fiziken katılanlarla eş zamanlı olarak, toplantıyı takip edebildikleri, görüntü ve ses aktarımı ile GK'yı canlı olarak izleyebildikleri, görüşülen gündeme ilişkin görüş ve önerilerini gönderebildikleri, oylarını kullanabildikleri, kısacası fiziken GK'ya katılmaksızın GK'ya ilişkin tüm

⁴⁴ YAYLA, Ümit, Tez, sf.123

⁴⁵ İstanbul Finans Merkezi Stratejisi ve Eylem Planı 02.11.2009 tarihli ve 27364 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

⁴⁶ Bakanlar Kurulu 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu Tasarısı, 09.11.2005, B.02.0.KKG.0.10/101-1078/4903, www.tbmm.gov.tr, (24.04.2013)

işlemleri elektronik yöntemle gerçekleştirebilecekleri bir sistem olarak ifade edilebilir⁴⁷.

YTTK'nın elektronik ortamda kurullar başlıklı 1527. maddesinin 5. fıkrası ile AŞ GK'larına elektronik ortamda katılma, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy vermenin, fiziki katılım ve oy vermenin bütün hukuki sonuçlarını doğurduğu bununla birlikte GK'lara elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sisteminin borsaya kote şirketler açısından zorunlu hale geldiği hükme bağlanmıştır. GK'ya elektronik ortamda katılım zorunluluğunun başlangıcı 01.10.2012 tarihidir. Anılan madde ile ortakların belirli bir mekanda bir araya gelerek fiziken toplanması yöntemi ortadan kaldırılmamış, fiziken yapılacak bu toplantıya elektronik yöntemle katılıma da olanak sağlayan yasal alt zemin hazırlanmıştır.

Yeni SPK'nın 30. maddesinde payları kayden izlenen AŞ GK'larına elektronik ortamda katılımın, MKK tarafından sağlanan elektronik ortam üzerinden gerçekleştirileceği hükme bağlanmıştır. SPK'nın Bülteninde⁴⁸ SPK'nın 01.02.2013 tarihli 4/89 sayılı kararı ile EGKS'nin uygulanmasına ilişkin yayınlanan duyuruda, payları MKK tarafından izlenen fakat borsaya kote olmayan şirketler⁴⁹ açısından EGKS'nin zorunlu olmadığı belirtilmiştir. Bu şirketler isteğe bağlı olarak MKK sistemi aracılığıyla GK'larını elektronik ortamda yapabileceklerdir.

Çalışmanın kapsamı dışında olmakla birlikte, 1527. maddenin 1. ve 2. fıkraları uyarınca sermaye şirketlerinin YK ve müdürler kurulu ile kolektif, komandit, limited ve sermayesi paylara bölünmüş şirketlerin ortaklar kurulu ve GK'ları zorunluluk kapsamında olmayıp, şirket sözleşmeleri veya esas sözleşmelerinde bu yönde hüküm bulunması şartına bağlanmıştır.

YTTK'nın 1527. maddesinin uygulama esaslarını belirlemek amacıyla Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ("Bakanlık") tarafından çıkarılan Anonim

⁴⁷ MKK Elektronik Genel Kurul Sistemi Uygulamalarına İlişkin 31.08.2012 tarihli 604 sayılı mektup, www.mkk.com.tr (25.04.2013)

⁴⁸ 01.02.2013 tarihli ve 2013/4 sayılı Sermaye Piyasası Kurulu Bülteni

⁴⁹ İstanbul Borsası İkinci Ulusal Pazarı, Serbest İşlem Platformu, Gözaltı Pazarı, Gelişen İşletmeler Piyasasında işlem gören şirketleri ifade etmektedir.

Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik⁵⁰ (“EGKS Yönetmeliği”) m.4/c’de EGKS, GK’ya elektronik ortamda katılmayı teminen Eski SPK 10/A maddesi, Yeni SPK m.81 uyarınca payları MKK tarafından kayden izlenen borsaya kote şirketler için MKK tarafından sağlanacak elektronik platformu ve diğer şirketlerin YTTK m.1527/f.3 uyarınca kuracakları veya destek hizmeti alabilecekleri bilişim sistemi olarak tanımlanmıştır.

GK’ya elektronik ortamda katılmadan ne anlaşılması gerektiği de EGKS Yönetmeliğinde belirtilmiş olup, 4. Maddenin ç fıkrası uyarınca elektronik ortamda katılma, yalnızca bulunma değil; görüş açıklamayı, öneride bulunmayı ve oy kullanmayı ifade etmektedir.

EGKS Yönetmeliği m.5/3 uyarınca, borsaya kote şirketlerin yapacakları GK toplantılarına elektronik ortamda katılma, temsilci tayin etme, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy verme işlemleri, kaydi ortaklık haklarının elektronik ortamda kullanımı eyleminde sorumlu kuruluş olarak görevlendirilmiş olan MKK tarafından sağlanan EGKS üzerinden yapılacaktır.

01.10.2012 tarihinde yürürlüğe giren Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ⁵¹ (“EGKS Tebliği”) ile EGKS’nin kuruluşu, işleyişi, teknik hususlar ile güvenlik kriterlerine ilişkin usul ve esasları düzenlenmiş olup, detaylı açıklamalara ileride yer verilmektedir.

C- EGKS’nin Temel Özellikleri

1. MKK’dan Alınacak Listenin Pay Sahipliğinin Tespitinde Kullanılması

YTTK’nın 415 ve 417. maddeleri, payları MKK tarafından kayden izlenen AŞ’lerin GK’larına katılma konusunda önemli değişiklikler öngörmektedir. YTTK m.415/1 uyarınca GK toplantısına YK tarafından düzenlenen hazır bulunanlar listesinde adı bulunan pay sahipleri katılabilmektedir. Maddenin 2.

⁵⁰ Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik 28.08.2012 tarihli ve 28395 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

⁵¹ Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ 29.08.2012 tarihli ve 28396 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

fıkrası⁵² ise hazır bulunanlar listesinde adı bulunan senede bağlanmamış payların, ilmühaberlerin nama yazılı pay sahipleri ve Yeni SPK m.81 uyarınca kayden izlenen pay sahipleri veya temsilcilerinin GK'ya katılacağını düzenlemektedir. Yeni SPK m.30/f.2 uyarınca GK'ya katılabilecek kayden izlenen payların sahiplerine ilişkin liste, 417.maddenin birinci fıkrası uyarınca EGKS üzerinden elektronik olarak MKK'dan sağlanacak pay sahipleri çizelgesine göre düzenlenecektir. m.415/f.2 gereğince bu listede yer alan gerçek kişilerin toplantıya fiziken katıldıkları durumda kimlik belgesini göstermeleri tüzel kişilerin temsilcilerinin ise temsil belgesi ibraz etmeleri gerekmektedir. Seri IV No:28 sayılı Tebliğin değişen 18. maddesinde ise YTTK m.417 uyarınca GK'ya katılabilecek pay sahiplerine ilişkin listenin, GK gününden bir gün önce MKK tarafından hazırlanacağı ve bu listede pay sahiplerinin ve varsa bunların temsilcilerinin kimlik bilgilerinin ve pay oranlarının bulunmasının zorunlu olduğunu hükme bağlamıştır.

2. Elektronik Ortamda Temsilci Atanması

ETTK döneminde uygulanmakta olan noter aracılığıyla vekalet verme sistemi, seçimlik olarak korunmakla birlikte, vekilin EGKS üzerinden elektronik yöntemle atanabilmesi EGKS Yönetmeliği m.5/3 ile hüküm altına alınmıştır. Elektronik yöntemle atanan vekil, GK toplantısına elektronik yöntemle katılabileceği gibi, toplantıya vekil sıfatıyla fiziken de katılabilme imkanına sahip bulunmaktadır. Şirketin EGKS üzerinden MKK'dan temin edeceği pay sahiplerini gösterir listede, EGKS üzerinden verilmiş vekalet bilgileri de yer alacaktır. EGKS üzerinden elektronik yöntemle atanmış olan vekilin ayrıca fiziksel bir vekalet belgesi ibrazı gerekli değildir.

3. Görüntü ve Ses Aktarımı

YTTK'nın 1527. maddesi uyarınca GK toplantılarına elektronik ortamda katılım sisteminin zorunlu unsurlarından biri, toplantıdaki görüntü ve sesin toplantıya elektronik ortamda katılanlara sistem üzerinden iletilmesidir.

⁵² Madde gerekçesinde, düzenlemenin özellikle pay senetleri borsada işlem gören anonim şirketlerde pay defteri ile gerçek arasındaki uyumsuzluk ve MKK'nın fonksiyonu göz önünde tutularak kaleme alındığı ifade edilmektedir.

Şirketlerin görüntü ve ses aktarımı hizmetini ayrı kuruluşlardan temininin maliyetinin yüksek olacağı ve standart hizmet kalitesinin yakalanamayacağı olguları göz önüne alınarak, EGKS hizmetinin görüntü ve ses naklini de içerir şekilde bütüncül olarak şirketlere sunulması servis sağlayıcı firmalar ile yapılan anlaşma ile sağlanmıştır. Bu anlaşma çerçevesinde sunulan canlı yayın hizmeti, görüntü ve sesin toplantı anında EGKS'ye aktarılmasının yanı sıra toplantının yapılacağı mekanın altyapı yeterliliğinin kontrolünü ve test yayını kapsamaktadır⁵³.

GK salonundan yapılacak görüntü ve ses nakli, sadece GK'ya elektronik katılma hakkına sahip olan pay sahipleri ve/veya temsilcileri için gerçekleştirilecektir. EGKS'ye güvenli elektronik imza ("e-imza") ile giriş yapacak olan pay sahipleri ve temsilcileri yayını *Secure Sockets Layer* bağlantıları ile izleyeceklerdir. Yayının yetkisiz kişilerce izlenmesi geliştirilen *Token Algoritması* ile engellenecektir. EGKS'de GK öncesi yapılacak işlemlerin gizliliği esas olduğundan GK toplantısından önce EGKS'de pay sahipleri ve temsilcileri tarafından yapılacak kayıtlara, toplantıyı yapacak şirket dahil olmak üzere üçüncü kişilerce erişim imkanı değildir⁵⁴.

Görüntü ve ses nakli hizmetinin MKK'dan alınması zorunlu olmayıp; görüntü ve ses nakli hizmetinin MKK'dan alınmaması halinde şirketlerin görüntü ve ses nakline ilişkin teknik gereksinimleri⁵⁵ eksiksiz yerine getirmeleri gerekmektedir. GK salonundan yapılacak canlı yayının EGKS Tebliğinde belirlenen kriterlere uygun şekilde EGKS'ye aktarılmasının sağlanmasına ilişkin tüm sorumluluk GK yapacak şirkete ait olacaktır.

4. Katılım Beyanının ve Temsilci Tayinlerinin Elektronik Ortamda Yapılması

Pay sahiplerinin GK'ya katılım taleplerinin ve temsilci tayinlerinin elektronik ortamda yapılabilmesi, kanun koyucunun GK'lara elektronik ortamda katılıma imkan vermesi ile amaçlanan faydanın elde edilmesinde büyük önem

⁵³MKK 604 sayılı mektup

⁵⁴MKK 604 sayılı mektup

⁵⁵ Bkz. Görüntü ve Ses Naklini EGKS'ye Kendi Aktarmak İsteyen Şirketler İçin Görüntü Ve Ses Nakli Teknik Gereksinimleri, www.mkk.com.tr, (17.04.2013)

taşımaktadır. GK'ya katılım ve temsilci tayini işlemlerinin EGKS'den yapılması, pay sahipliği kontrolünün anlık olarak sistemden yapılmasını sağlayacak olup, pay sahipleri dışında herhangi bir kimsenin beyanda bulunması mümkün olmayacaktır.

5. Anlık Bilgilendirme

GK toplantılarına ilişkin çağrıların toplantıdan belli bir süre önce yapılması ve GK'ya ilişkin belgelerin belli bir süre önce pay sahiplerinin incelemesine sunulması YTTK M.437'de düzenlenmiş olan bilgi alma ve inceleme hakkının bir gereğidir. AŞ'nin ekonomik durumu ve faaliyetleri hakkında pay sahibine bilgi verilmesi, kamuyu aydınlatma ilkesinin de önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Pay sahiplerinin haklarını bilinçli bir şekilde kullanabilmesi, pay sahibinin şirketin faaliyetleri ile ilgili olarak gerçeğe uygun, açık ve yeterli bilgi sahibi olmasına bağlıdır. Bu amaçla her sermaye şirketinin bir internet sitesi açmak zorunda olduğu YTTK'nın 1524. maddesinde hükme bağlanmıştır. Buna karşın GK çağrılarının gazetelerde ve şirket internet sitesinde yayınlanması, şirketlerin ortaklarına ulaşabilmesinde yeterli olamamaktadır⁵⁶. Şirket ortaklarının bilgilerinin MKK'da bulunuyor olması sebebiyle şirketin doğrudan MKK aracılığıyla bu duyuruları yapması duyuru maliyetlerini düşüreceği gibi duyuruların yalnızca ilgili kişilere iletilmesini de sağlayacaktır.

Tüm bu nedenlerle, GK toplantı çağrılarının ve GK toplantısına ilişkin tüm belgelerin EGKS tarafından e-MKK Bilgi Portalı'na kayıtlı pay sahiplerine doğrudan e-posta/SMS gibi elektronik yöntemlerle gönderilmesi ve GK toplantısına ilişkin tüm belgelerin EGKS'de pay sahiplerinin erişimine hazır bulundurulması, bu belgelerdeki değişikliklerden pay sahiplerinin anlık olarak bilgilendirilmesi gibi uygulamalar EGKS'nin önemli bir bileşeni haline getirilmiştir⁵⁷.

⁵⁶ MKK 604 sayılı mektup

⁵⁷ MKK 604 sayılı mektup

6. Güvenli Elektronik İmza Kullanımı

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu⁵⁸'nda ("E-imza Kanunu") e- imza; başka bir elektronik veriye eklenen veya elektronik veriyle mantıksal bağlantısı bulunan ve kimlik doğrulama amacıyla kullanılan elektronik veri olarak tanımlanmaktadır. E- imza; bir bilginin üçüncü tarafların erişimine kapalı bir ortamda, bütünlüğü bozulmadan ve tarafların kimlikleri doğrulanarak iletildiğini elektronik veya benzeri araçlarla garanti eden harf, karakter veya sembollerden oluşur. E-imza nitelikli elektronik sertifika içerisinde; nitelikli elektronik sertifika olduğuna dair ibare, sertifika sahibinin kimlik bilgileri, sertifikayı sağlayan elektronik sertifika hizmet sağlayıcı ("ESHS") bilgileri, imza doğrulama verisi, sertifikanın geçerlilik süresi ve seri numarası, ESHS'nin sertifikadaki bilgileri doğrulayan elektronik imzası yer almaktadır.

E-imza Kanunu ile e-imzalı belgelerin diğer yazılı belgelerle eşdeğerliliği kabul edilmiş olup, Kanununun 5. maddesinde güvenli e-imzanın elle atılan imza ile aynı sonucu doğuracağı hükme bağlanmıştır. Nitelikli Elektronik Sertifika'ya dayanılarak oluşturulan e-imza güvenli elektronik imzadır.⁵⁹ TBK'nın 15. Maddesi ise güvenli e-imzanın, el yazısıyla atılmış imzanın bütün hukuki sonuçlarını doğuracağı hükmünü içermektedir.6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu⁶⁰ ("6100 sayılı") m.205'de, usulüne göre güvenli e-imza ile oluşturulan elektronik verilerin, senet hükmünde olduğuna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmiştir. Anılan madde, ispat hukuku açısından güvenli e-imzalı verileri kesin delil olarak kabul etmiştir.

YTTK'nın 1526. maddesinin 3. fıkrası uyarınca, ticaret şirketleri ile gerçek ve tüzel kişi diğer tacirler YTTK'nın zorunlu tuttuğu bütün işlemleri elektronik ortamda güvenli e-imza ile de yapabileceklerdir. Maddenin 4. fıkrasına göre ise bu işlemlerin dayanağı olan belgeler de aynı usulle elektronik ortamda

⁵⁸ 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu 23.01.2004 tarihli ve 25355 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

⁵⁹ Güvenli Elektronik İmza kullanmak için gerekli olan nitelikli elektronik sertifika Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcılarından temin edilecektir. Türkrust E-tuğra, Tübitak-UEKAE, E-güven olmak üzere 4 tane elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı bulunmaktadır.

⁶⁰ 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu 04.02.2011 tarih, 27836 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

düzenlenebilecek ve şirket adına imza yetkisini haiz kişiler, şirketin taraf olacağı sözleşmeleri kendi adlarına üretilen güvenli e-imzayla imzalayabileceklerdir.

İşlemin gerçek pay sahibi veya temsilcisi vasıtasıyla yapıldığını garanti altına almak ve işlem güvenliğini sağlamak amacıyla EGKS'de gerçekleştirilecek tüm işlemlerin işlem yapanlarca güvenli e-imza ile imzalanması EGKS Yönetmeliği uyarınca zorunlu kılınmıştır. Diğer yandan temsilci tayinine ilişkin uygulamada karşılaşılan güçlükler nedeniyle, pay sahiplerinin temsilcilerini güvenli e-imzayla EGKS'den atayabilmeleri ve onlara kullanacakları oy konusunda talimat verebilmelerine de olanak sağlanmıştır.

Bu çerçevede, EGKS'de işlem yapacak gerçek veya tüzel kişi pay sahiplerinin öncelikle e-MKK Bilgi Portalına kaydolmaları ve güvenli e-imzaya sahip olmaları gerekmektedir. Tüzel kişiler bakımından tüzel kişi imza yetkilisinin şirket namına kendi adlarına üretilen güvenli e-imzaya sahip olmaları gerekmektedir.

Yayla, özellikle yabancı pay sahiplerinin ülkemizde geçerli nitelikli elektronik sertifikaya sahip olmalarını beklemenin gerçekçi olmadığını, bu nedenle güvenli e-imzanın yanında kimlik doğrulamaya elverişli alternatif elektronik yöntemlerin kabulünün uygun olacağı kanaatindedir⁶¹.

E-imza Kanunu m.14 ve E-imza yönetmeliği m.32'de yer alan düzenlemeler uyarınca, yabancı bir ülkede kurulu ESHS tarafından verilen elektronik sertifikaların Türkiye'de kurulu bir ESHS tarafından kabul edilmesi için bazı şartlar öngörülmüştür. Bu nedenle e-imza ile birlikte başka kimlik doğrulama yöntemlerinin kabulünün yabancı kişilerin elektronik ortamda GK'ya katılımını kolaylaştıracağı söylenilebilir. Fakat e-imzaya bağlanan hukuki sonuç açısından değerlendirildiğinde, diğer kimlik doğrulama yöntemlerinin aynı hukuki sonucu sağlayıp sağlamayacağı sorunu ortaya çıkacaktır. GK'ya ilişkin işlemlerin gerçek hak sahibi tarafından yapıldığının tespiti açısından alternatif kimlik doğrulama sistemlerinin kabulü söz konusu olabilir. Ancak toplantı tutanağının imzalanması gibi kanun koyucu tarafından imzanın geçerlilik şartı olarak arandığı durumlarda sadece kimlik doğrulama yeterli olmayacaktır. Sonuç olarak

⁶¹ YAYLA, Ümit, Tez, sf.65,68

yürürlükteki mevzuat uyarınca imzaya bağlanan hukuki sonuç nedeniyle salt alternatif kimlik doğrulama yöntemlerinin uygulama alanı bulamayacağı kanısındayım.

7. Raporlama ve Arşivleme

Şirket tarafından EGKS üzerinden pay sahiplerinin incelemesine sunulan GK'ya ilişkin tüm bilgi ve belgeler, GK'ya katılanlara ilişkin liste, oylama sonuçları, toplantı tutanağı vs. pay sahipleri tarafından EGKS'den temini her zaman mümkün bulunmaktadır. Ayrıca pay sahipleri tüm bu bilgi ve belgeleri çeşitli kriterlerle raporlayabilme imkanına da sahip bulunmaktadır. EGKS tarafından hazırlanan söz konusu raporlar ihtiyaç halinde, pay sahipleri yada temsilcilerinin erişimine ve bilgisine sunulacaktır. Böylece özellikle GK'ya temsilcileri vasıtasıyla katılan pay sahiplerinin kendileri adına ne yönde oy kullanıldığının takibi ve pay sahiplerinin oy eğilimlerinin tespiti olanaklı hale gelecektir⁶².

EGKS'de GK'ya ilişkin yapılan tüm işlemler ve sisteme eklenen tüm ilgili belgeler EGKS'de değiştirilemeyecek şekilde arşivlenecektir. EGKS Yönetmeliği m.13/c ile şirketler veya destek hizmeti aldıkları şirketlere, EGKS'de yapılan işlemlere ilişkin kayıtlar ile GK'ya elektronik ortamda katılan pay sahipleri ve temsilcilerinin kimlik bilgilerinin elektronik ortamda gizliliği ve bütünlüğü sağlanarak 10 yıl süreyle saklanması yükümlülüğü getirilmiştir. Borsaya kote şirketler açısından ise bu yükümlülük MKK tarafından yerine getirilecektir. Pay sahipleri arşivde yer alan kendileri ile ilgili bilgi ve belgelere erişebilecektir.

8. Yabancı Dil Seçeneği

Yabancı uyruklu şirket ortaklarının yönetsel haklarını kullanabilmelerinde kolaylık sağlamak amacıyla şirketlerin talep etmeleri halinde 01.01.2013 tarihinden itibaren EGKS'de İngilizce dil seçeneği imkanı verilmeye başlanmıştır. Şirket tarafından bilgi ve belgelerin sisteme İngilizce olarak girilmiş olması kaydıyla bilgi ve belgelerin İngilizce görüntülenebilmesi mümkün olabilecektir. Şirket tarafından GK görüşmelerinin eş zamanlı İngilizce çevirisinin

⁶² MKK 604 sayılı mektup

yaptırıldığı durumlarda isteyen pay sahipleri ve temsilcileri GK'yı İngilizce olarak takip edebilecektir⁶³.

D- EGKS Kullanımı İçin Gerekli Prosedür ve İşlem Şartları

1. E-MKK Bilgi Portalına Üyelik

GK yapacak şirketlerin öncelikle e-MKK Bilgi Portalı'na üye olmaları gerekmektedir.

Pay sahipleri açısından ise EGKS'de herhangi bir işleme taraf olabilmeleri için, e-posta/sms gibi elektronik iletişim bilgilerinin EGKS'ye bildirilmiş olması zorunludur. İletişim bilgilerinin EGKS'ye kaydı, e-MKK Bilgi Portalı'na kayıt ile gerçekleşmiş olacaktır. EGKS'de yapılan işlemlerin pay sahiplerine ve ilgililere SMS/e-postayla bilgi olarak gönderilmesinin ön şartı bu kişilerin e-MKK Bilgi Portalı'na kayıt yaptırmış olmalarıdır⁶⁴.

2. EGKS Başvuru Beyanının MKK'ya Yollanması

EGKS, 01.10.2012 tarihi itibarıyla üyelerin kullanımına açılmış olup, şirketlerin EGKS'de işlem yapabilmeleri için bir diğer gereklilik, başvuru beyanlarını MKK'ya iletmeleridir.

Aracı kuruluşların da EGKS başvuru beyanlarını MKK'ya iletmeleri gerekmektedir. EGKS'nin aracı kuruluşlara ilişkin modülü de 01.10.2012 tarihinden itibaren üyelerin kullanımına açılmıştır⁶⁵.

3. Yetkilendirme

Üyeler adına EGKS'de işlemler güvenli e-imza ile yetkilendirilmiş ve eğitimde başarı sertifikası almış kişiler tarafından yapılabilecektir. EGKS'de yapılacak işlemler için birden fazla kişinin yetkilendirilmesi mümkündür. EGKS'ye girişler güvenli e-imza ile olacağından yetkilendirilecek kişilerin nitelikli elektronik sertifikalarının bulunması gerekmektedir. Yetkilendirilen kişilerin yetkilerinin iptali mümkün olup, yetkileri iptal edilen kişiler EGKS'de şirket adına işlem yapamayacaktır⁶⁶.

⁶³ MKK 604 sayılı mektup

⁶⁴ <https://egk.mkk.com.tr>

⁶⁵ MKK 604 sayılı mektup

⁶⁶ MKK 604 sayılı mektup

Yetkilendirme konusunda ki esaslar aracı kuruluşlar için de geçerli bulunmaktadır.

4. İletişim Yetkilisinin Belirlenmesi

Borsaya kote şirketler ve MKK arasında iletişimin etkinliğini sağlamak amacıyla bir e-posta grubu oluşturulacaktır. Bir veya daha fazla sayıda iletişim yetkilisinin belirlenebilmesi mümkün bulunmaktadır.

5. Eğitim

EGKS'ye ilişkin eğitim, MKK ve Sermaye Piyasası Lisanslama, Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş. ("SPL") işbirliğiyle geliştirilmiş olan ortak eğitim platformu üzerinden elektronik ortamda uzaktan erişim yöntemiyle sağlanacaktır⁶⁷. Bu eğitimi başarıyla tamamlayarak sertifika almaya hak kazanmamış şirket ve aracı kuruluş kullanıcıları EGKS'de işlem yapamayacaklardır.

E- Şirketlerin Yükümlülükleri

1. Ana Sözleşmelerin YTTK m.1527 ile Uyumunun Sağlanması

EGKS'yi uygulayacak olan şirketlerin YTTK 1527/f.5 ve EGKS yönetmeliği m.5 gereğince GK'ya elektronik ortamda katılmaya ve oy vermeye ilişkin esas sözleşme hükmü örneğini⁶⁸ aynen esas sözleşmelerine almaları gerekmektedir. Esas sözleşme değişikliğinin, payları kayden izlenen borsaya kote şirketlerde yönetmeliğin yürürlük tarihi olan 1.10.2012'den sonra yapacakları ilk GK toplantısında yapılması zorunlu tutulmuştur. Esas sözleşmesinde yönetmelikteki esas sözleşme hükmü örneği yer alan şirketler yapacakları her GK'da pay sahipleri ve temsilcilerinin GK'ya elektronik ortamda katılabilmeye imkanını sağlamaları gerekmektedir.

⁶⁷ MKK 604 sayılı mektup

⁶⁸ Genel Kurul Toplantısına Elektronik Ortamda Katılım

Şirketin genel kurul toplantılarına katılma hakkı bulunan pay sahipleri bu toplantılara, Türk Ticaret Kanununun 1527 nci maddesi uyarınca elektronik ortamda da katılabilir. Şirket, Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik hükümleri uyarınca pay sahiplerinin genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılmalarına, görüş açıklamalarına, öneride bulunmalarına ve oy kullanmalarına imkan tanıyacak elektronik genel kurul sistemini kurabileceği gibi bu amaç için oluşturulmuş sistemlerden de hizmet satın alabilir. Yapılacak tüm genel kurul toplantılarında esas sözleşmenin bu hükmü uyarınca, kurulmuş olan sistem üzerinden hak sahiplerinin ve temsilcilerinin, anılan Yönetmelik hükümlerinde belirtilen haklarını kullanabilmesi sağlanır."

Bilgili ve Demirkapı, esas sözleşme hüküm örneğinin EGKS Yönetmeliğinde açık bir şekilde kaleme alınmasını şekilcilik olarak görmekte; EGKS Yönetmeliği geçici m.1 uyarınca esas sözleşmede değişiklik olmamasının EGKS'nin kurulmasına engel teşkil etmemesi nedeniyle esas sözleşmede hüküm bulunmasının aranmasının yeterli olacağı kanaatindedirler⁶⁹.

2. Toplantının Elektronik Ortamda Katılıma Uygun Alt Yapıya Sahip

Mekanlarda Yapılması

YTTK'nın 1527. maddesi uyarınca şirketler elektronik yöntemle oy kullanmanın bütün şartlarını gerçekleştirme ve gerekli araçları sağlama yükümlülüğü altındadır. Buna bağlı olarak toplantı yerinin belirlenmesinde sistemin çalışabilmesi için gerekli yeterlilikte mekanların seçilmesi şirketlerin bir diğer yükümlülüğünü teşkil etmektedir.

3. EGKS'de İşlem Yapacak Yeterli Sayıda Personelin EGKS Kullanıcı

Eğitimi Almasının Sağlanması

EGKS'de GK öncesi, GK anı ve GK sonrası yapılacak tüm işlemlere ilişkin eğitimler MKK ve SPL işbirliğiyle geliştirilmiş olan ortak eğitim platformu üzerinden e-öğrenme yöntemiyle sağlanacaktır. Şirketlerin ve aracı kuruluşların birden fazla sayıda personelinin konuya ilişkin eğitim almasının sağlanmasının faydası olacaktır⁷⁰.

4. İç Yönerge Hazırlanması

YTTK m 419/f.2, GK'nın çalışma esas ve usullerine ilişkin YK tarafından bir iç yönerge hazırlanması ve yönergenin asgari unsurlarının Bakanlık tarafından belirleneceğini hüküm altına alan yeni bir düzenleme öngörmektedir. Bakanlık Temsilcileri Yönetmeliğinin 40-43. maddelerinde iç yönergede bulunması gerekli asgari unsurlar düzenlenmekte ve iç yönerge örneği yer almaktadır.

⁶⁹ BİLGİLİ, Fatih, DEMİRKAPI, Ertan, Şirketler Hukuku, Bursa 2013, 9. Baskı, Dora Basım Yayın Dağıtım Ltd.Şti., sf.275-276

⁷⁰ Ayrıntılı bilgi için bkz. IV. Bölüm

5. EGKS'nin Yönetmelik ve Kanun Hükümlerine Uygunluğunu Tebliğde Belirlenen Esas ve Usullere Uygun Olarak Tespit Ettirip Tescil ve İlan Ettirmek

EGKS'nin zorunlu olduğu şirketler MKK'dan hizmet alırken, sistemi ihtiyari olarak kuracak olan şirketler ise kendi sistemlerini oluşturmak veya bu konuda destek hizmeti almak zorundadırlar.

Oyun gerçek sahibi tarafından kullanıldığının tespiti, pay sahibi olmayanların GK'ya e-ortamda katılımının engellenmesi ve kayıtların değiştirilmezliğinin sağlanması güvenilir bir teknik hazırlık ve söz konusu teknik altyapının detaylarının tespitinin gerektirmekte olup, EGKS'ni kendileri kuracak olan şirketlerin veya bu konuda destek hizmeti veren şirketlerin sistemin gerekli altyapıya sahip olduğu ve sistemin kanun ve yönetmelik hükümlerine uygun olduğunu tespit ettirmeleri gerekmektedir. EGKS Yönetmeliğinin 13. maddesinin 1. fıkrasının a bendi şirketler tarafından EGKS'nin YTTK ve EGKS Yönetmeliğine uygunluğunun EGKS Tebliğinde belirtilen usul ve esaslara uygun olarak tespit ettirilip, tescil ve ilan etmek zorunda olduğunu hükme bağlamaktadır.

EGKS Tebliğinin 8. Maddesine göre, EGKS'yi kendileri kuracak şirketlerin ve bu konuda hizmet verecek olan şirketlerin, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ("TÜBİTAK"), Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ("BIT") veya bünyesinde bilgi sistemleri denetçi sertifikası ("CISA") bulunan personele sahip ve bu alanda denetim yapmaya yetkilendirilmiş şirketlere sistemin Tebliğ, Yönetmelik ve Kanun hükümlerine uygunluğunu tespit ettirip, söz konusu kurumlardan teknik rapor almaları ve düzenlenecek teknik raporu ticaret sicil müdürlüğüne tescil ve ilan ettirmeleri gerekmektedir.

a) Teknik Raporda Bulunması Gerekli Asgari Unsurlar

EGKS Tebliği m.8/f.4 uyarınca teknik raporda bulunması gereken asgari unsurlar şunlardır:

a) ISO 27001'e uygun bir bilgi güvenliği ve kişisel verilerin korunması alt yapısına sahip olduğu

Bilgi güvenliği, bilginin gizliliğinin, bütünlüğünün ve kullanılabilirliğinin yeterli düzeylerde sağlanabilmesi ile mümkündür. Bilgi güvenliği standardı

kurumların bilgi güvenliği yönetim sistemi kurma, gerçekleştirme, izleme, gözden geçirme, sürdürme ve iyileştirme gerekliliklerini tanımlamaktadır. Gizlilik, bilginin yetkisiz kişilerin erişimine kapalı olması ve yetkisiz kişilerce açığa çıkarılmasının engellenmesi olarak ifade edilebilir. Bütünlük, bilginin yetkisiz kişilerce değiştirilmesi, silinmesi ya da herhangi bir şekilde tahrip edilmesi tehditlerine karşı içeriğinin korunmasıdır. Kullanılabilirlik ise kullanıcının hakları çerçevesinde bilginin ihtiyaç halinde erişilebilir durumda olmasını ifade etmektedir⁷¹.

b)Güvenli e-imza oluşturma ve doğrulama uygulamalarının e-imza Kanunu ve ikincil düzenlemelerle belirlenen standartlara uygun olduğu

Elektronik İmza Kanununun 6. ve 7. maddeleri güvenli e-imza oluşturma ve doğrulama araçlarını düzenlemekte olup, teknik raporda e-imzanın gerek bu hükümlerde gerekse Elektronik İmzanın Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Yönetmeliğinin⁷² 18. ve 19. Hükümlerinde belirlenen standartlara uygunluğunun tespiti gerekmektedir.

c)E-imza kanunu ve ikincil düzenlemelerle belirlenen standart ve kriterlere uygun olarak verilerin uzun dönemli arşivlenmesine imkan tanıdığı

d)MKK ve diğer destek hizmeti veren şirketler tarafından oluşturulan platform veya bilişim sisteminin Merkezi Tüzel Kişilik Bilgi Sistemi'ne⁷³ ("MERSİS") ve ilgili diğer veri tabanlarına entegrasyonu sağlayacak yeterlilikte olduğu, şirketlerin kendilerinin kurdukları bilişim sisteminin ise tescili gerekli belgeleri bu veri tabanına iletebilecek nitelikte olduğu

⁷¹UEKAE BGYS-0001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi Kurulum Kılavuzu, www.bilgigüvenligi.gov.tr, (20.05.2013)

⁷²Elektronik İmzanın Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Yönetmeliği 06.01.2005 tarihli, 25692 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

⁷³Yüksek Planlama Kurulu'nun 11 Temmuz 2006 tarihli ve 2006/38 sayılı kararı ile onaylanan "Bilgi Toplumu Strateji Belgesi ve Eylem Planı"nda yer alan 56 no.lu "Merkezi Tüzel Kişilik Bilgi Sisteminin Oluşturulması" ve 16 no.lu "Çevrimiçi Şirket İşlemleri" eylemleri kapsamında oluşturulan bilgi sistemi üzerinden Ticaret Sicili Memurluklarınca yapılan tescil, tadil ve terkin işlemlerine ilişkin kayıtların elektronik ortamda merkezi bir sistemde tutulması ve sicil işlemlerinin çevrimiçi yapılması mümkün hale gelecektir. MERSİS olarak adlandırılan sisteme ilişkin ilk uygulama Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından Mersin Ticaret Sicil Memurluğu çalışma alanında başlatılmış olup, diğer ticaret sicili memurlukları da kademeli olarak sisteme dâhil edilecektir.

Hizmetin satın alınması halinde hizmeti satan şirketin bakanlıktan teknik raporla ilgili onay alıp, bağlı bulunduğu ticaret sicile kayıt ve ilan ettirmesi gerekmekte olup, bu yükümlülük yerine getirilmeden hizmet vermesi mümkün değildir.

6. Arşivleme

Şirketler, EGKS’de yapılan tüm işlemlere ilişkin kayıtlar ile GK’ya elektronik ortamda katılan pay sahipleri ve temsilcilerinin kimlik bilgilerinin elektronik ortamda gizliliğini ve bütünlüğünü sağlayarak 10 yıl süreyle saklamak zorundadırlar. Borsaya kote şirketler açısından ise saklama yükümlülüğü MKK tarafından yerine getirilecektir.

7. Görüntü ve Ses Naklinin EGKS’ye Aktarılması

Payları MKK tarafından kayden izlenen borsaya kote şirketler, kendileri veya destek hizmeti aldıkları kuruluşlar aracılığıyla GK toplantısına ilişkin görüntü ve ses naklini EGKS’ye aktarmak zorundadırlar⁷⁴.

F- EGKS Güvenlik Kriterleri ve Teknik Hususlar

EGKS’nin, GK öncesi, GK günü ve GK sonrasına ilişkin tüm işlemlerin yapılabilmesini sağlayan tasarım, kapasite, yedekleme ve felaketten kurtarma planlarına, yetkisiz erişimlere ve saldırılara karşı gerekli ağ ve sistem güvenliğine sahip olması gerekmektedir. EGKS Tebliği m.9 uyarınca EGKS’nin;

- a)Elektronik ortamda görüntü ve ses aktarımını sağlayacak,
- b)Mesajlaşma gerçekleştirecek,
- c)Birden çok güvenli e-imzanın seri ve paralel olarak atılabilmesini destekleyecek,
- d)Sisteme erişim taleplerine mümkün olan en kısa sürede cevap iletebilecek,
- e)Pay sahipleri tarafından EGKS’ye yapılacak kayıtların gizliliğini sağlayacak,
- f)Toplantı başkanı ve Bakanlık Temsilcisi tarafından güvenli e-imzayla imzalanacak işlemleri destekleyecek alt yapıya sahip olması gerekmektedir.

⁷⁴ Ayrıntılı bilgi için bkz. IV. Bölüm

V. GENEL KURULA İLİŞKİN İŞLEMLER

A- Genel Kurul Öncesi İşlemler

1. Şirketler Tarafından Yapılması Gerekli İşlemler

EGKS, şirketler tarafından GK sürecinde yapılacak ilk işlem olan GK çağrısından başlamak üzere GK tamamlandıktan sonra belgelerin tescil için Bakanlığın MERSİS sistemine iletilmesi dahil olmak üzere tüm işlemlerini elektronik ortamda yapabilmesine imkan tanımaktadır.

a) Genel Kurul Çağrısının Yapılması

YTTK m.414 uyarınca GK tarihinden en az iki hafta önce GK çağrısı yapılması gerekmektedir. Yeni SPK m.29/f.2'ye göre nama yazılı ihraç edilmiş olup borsada işlem gören paylar hakkında YTTK m.414/f.1'de ki iki haftalık GK çağrı süresi uygulanmayacaktır.

Bu bağlamda EGKS'de yapılacak üçüncü işlem, GK çağrısının en geç ilgili düzenlemelerdeki sürede EGKS'de de yapılması olacaktır. SPK'ya tabi şirketler açısından GK çağrısının GK toplantı tarihinden en az üç hafta önce yapılması gerekmektedir. Bu çağrının EGKS'de yapılması ile birlikte e-MKK Bilgi Portalına kaydolmuş pay sahipleri EGKS tarafından bilgilendirilecektir.

b) Genel Kurul Duyuru ve Belgelerinin Pay Sahiplerine İletimi

GK'ya ilişkin bilgi ve belgelere erişimi sağlamak şirketlerin bir diğer yükümlülüğü olup, YTTK'nın 1524. maddesi uyarınca şirketin internet sitesinde erişime hazır bulundurulması gerekli belgelerin YTTK'nın 437. maddesinde düzenlenmiş olan bilgi alma ve inceleme hakkı uyarınca, GK'nın toplantı tarihinden en az on beş gün önce şirketin merkez ve şubelerinde pay sahiplerinin incelenmesine hazır bulundurulması gerekmektedir. Her pay sahibinin bilgi alma ve inceleme hakkının varlığı kurumsal yönetim ilkelerinin de bir gereğidir. Belgelerin en geç GK çağrısında pay sahiplerinin incelemesine sunulması gerekmektedir.

Şirketlerin GK öncesi pay sahiplerinin incelenmesine sunması gerekli olan belgeleri ve toplantı gündemine ilişkin bilgileri güvenli e-imzalı olarak EGKS'de pay sahiplerinin erişimine hazır bulundurmaları zorunluluğu EGKS

Yönetmeliğinin 6. maddesinde düzenlenmektedir⁷⁵. Belgelerin EGKS'ye şirket tarafından aktarılması ile birlikte pay sahipleri ve GK'ya katılma hakkı bulunan diğer kişiler anlık olarak bilgilendirilecektir.

c) Kayıtların Değiştirilmesi/Sonradan Belge Eklenmesi

EGKS'ye bilgi ve belge girişi, GK çağrısına ilişkin işlemlerden itibaren başlamaktadır. Girilen bilgilerin değiştirilmesi ihtiyacı ya da GK'ya ilişkin bazı belgelerin sonradan hazır olması gibi nedenlerle daha sonra sisteme girilmesi gerekebileceğinden, sisteme girilen bu bilgi ve belgelerin GK gününden bir gün öncesine kadar değiştirilmesi mümkün kılınmış olup, yapılan değişiklikler anlık olarak EGKS tarafından pay sahiplerine elektronik yöntemlerle iletilecektir⁷⁶.

Bilgi ve belgelerin 1 gün öncesine kadar değiştirilmesine imkan tanınması, pay sahiplerinin bilgi alma ve inceleme hakkını kullanmasında bazı sorunlar ortaya çıkartabilir. Özellikle araştırmayı gerektiren konularda GK'dan kısa bir süre önce yapılan değişikliklerin, pay sahiplerinin haklarını bilinçli bir şekilde kullanmasının önünde engel teşkil edebileceği kanısındayım.

d) Toplantının İptali

Kanunda belirtilen bazı hallerde GK toplantısının toplantı tarihinden önce iptali olasıdır. Bu olasılık GK çağrısı öncesi gerçekleşebileceği gibi GK çağrısı sonrasında da gerçekleşebilir. Eğer GK toplantısının toplantı gününden önce iptali söz konusuysa toplantının iptal olduğu bilgisinin EGKS'ye de girilmesi gerekmektedir⁷⁷.

2. Pay Sahipleri ve Temsilcilerine İlişkin İşlemler

a) Genel Kurul Toplantısına Katılım Şeklinin Bildirimi ve Temsilci Tayini

GK'ya elektronik ortamda katılmak isteyen ortaklar, pay sahipleri ve YK üyeleri, YTTK m.1528 uyarınca elektronik posta adreslerini şirkete bildirmekle yükümlüdürler.

⁷⁵ Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Tüzük Taslağının 6. maddesinde bu belgelerin EGKS'nin yanı sıra kanuna göre açılması zorunlu internet sitelerinde de yayınlanması zorunlu tutulmuştu. Fakat YTTK'da yapılan değişiklik ile birlikte internet sitesinde bulundurulması gereken belgeler yalnızca kanunen yapılması gereken ilanlar ile sınırlandırılmıştır. EGKS Yönetmeliği, kanunda yapılan değişiklik doğrultusunda kaleme alınmıştır.

⁷⁶ Şirket İşlemleri Kullanıcı Kılavuzu, <http://egk.mkk.com.tr> , (21.04.2013)

⁷⁷ Şirket İşlemleri Kullanıcı Kılavuzu, <http://egk.mkk.com.tr> , (21.04.2013)

EGKS'de işlem yapacak pay sahiplerinin öncelikle e-MKK Bilgi Portalına kaydolarak iletişim bilgilerini kaydetmesi ve güvenli e-imzaya sahip olması gerekmektedir. Tüzel kişi adına EGKS'de yapılacak bildirimler, tüzel kişi imza yetkilisince şirket namına kendi adlarına üretilen güvenli e-imza ile yapılacaktır.

Pay sahibi GK'ya asaleten katılabileceği gibi temsilci vasıtasıyla da katılabilir. GK'ya temsilci aracılığıyla katılmak isteyen pay sahipleri tevdi eden temsilcisi ya da bireysel temsilcisini EGKS üzerinden tayin edebilmektedir. GK'ya pay sahibi yerine temsilcisinin katılacağı durumda temsilcinin kimlik bilgisinin EGKS'ye kaydedilmesi zorunludur. Temsilci, GK'ya sadece kimliğini ibraz ederek fiziken katılabileceği gibi, toplantıya elektronik ortamda da katılabilecektir. Pay sahibi temsilci tayin ederken temsilcisini genel olarak yetkilendirebileceği gibi her bir gündem maddesi için ayrı ayrı da yetkilendirebilir.

EGKS Yönetmeliği m.7/1 uyarınca GK'ya elektronik ortamda şahsen veya temsilcileri aracılığıyla katılmak isteyen pay sahipleri veya temsilcilerinin bu tercihlerini EGKS'den bildirmeleri gerekmektedir. EGKS Yönetmeliği m.7/f.4'de yer alan düzenleme uyarınca, bildirimlerin pay sahibinin talimatına uygun olarak payların tevdi edildiği kuruluş tarafından da yapılabilmesi mümkündür. EGKS Tebliğinin 4. maddesinde katılım tercihinin bildirilmesi için öngörülen süre AŞ'lerde GK tarihinden 2 gün öncesine kadar olup; bu süre payları kayden izlenen borsaya kote AŞ'lerde 1 gün olarak uygulanacaktır. GK toplantısına elektronik ortamda katılacağını bildiren pay sahibi veya temsilcisi bu tercihinin toplantıdan 1 gün öncesine kadar geri alabileceği gibi kaydın silinmesi de mümkündür. EGKS Yönetmeliği m.7/f.5 uyarınca, elektronik ortamda katılma bildiriminin geri alınmaması halinde pay sahibi veya temsilcisi toplantıya fiziken katılamamaktadır.

b) Oyun Kaydedilmesi

GK'da görüşülecek gündeme ilişkin kullanacağı oyun yönünü GK öncesinde belirlemiş olan pay sahiplerinin GK anında kullanacakları oyları önceden EGKS'ye girmeleri mümkündür. Kaydedilen oyların gizliliği EGKS tarafından sağlanacaktır. Oyun bu şekilde GK öncesinde sisteme

kaydedilebilmesindeki amaç, GK anında oylama başladığında pay sahibinin oyunun en seri, en kolay biçimde toplantı başkanına iletilebilmesidir. GK'dan bir gün önce saat 21.00'a kadar oy tercihleri EGKS'ye girilebilecek olup, kaydedilen oyların GK anı dahil olmak üzere değiştirilebilmesi mümkündür⁷⁸.

EGKS Yönetmeliği m.7/f.2 uyarınca, pay sahibi veya talimat verebilme konusunda yetkili kıldığı üçüncü bir kişi tarafından temsilciye her bir gündem maddesi için ayrı ayrı talimat verilebileceği gibi genel yetki verilmesi de mümkündür. GK'da kullanılacak oyların önceden sisteme kaydedilebilmesi mümkündür. Kaydedilen bu oy sonradan güncellenebileceği gibi GK anında da değiştirilebilir.

Pay sahibi, temsilci tayini esnasında, temsilciye GK'da oylarını hangi yönde kullanacağı konusunda talimatlar verebilmekle birlikte, temsilcinin talimata aykırı hareket etmesi ihtimali de mümkündür. YTTK m.427 uyarınca, temsilci, pay sahibi tarafından verilen talimatlara uygun hareket etmek zorundadır. Temsil edilenin temsilciye karşı hakları saklı olmakla birlikte talimata aykırı oy kullanımı oyu geçersiz kılmamaktadır.

GK'ya katılacak temsilcinin seçilmesi ve temsilcinin hangi yönde oy kullanacağına ilişkin talimatların girilmesine imkan tanıyan EGKS pay sahibinin iradesinin GK'ya tam olarak yansımını sağlayacaktır. Oyun önceden kaydedilmesi halinde temsilci pay sahibi tarafından verilen talimatın aksi yönde oyunu kullanamayacak, talimata aykırı oy kullanılmak sistemsel olarak mümkün olmayacaktır.

3. Aracı Kuruluşların İşlemleri

Tevdi eden temsilcisi YTTK'da tanımlanmamış ve kimlerin bu işlevi yerine getirecekleri, temsil belgesinin içeriği ve diğer kuralların bir yönetmelikle düzenlenmesi görev ve yetkisi Bakanlığa bırakılmıştır. Bakanlık Temsilcileri Yönetmeliği m.44 uyarınca, pay sahipleri, şirket GK toplantılarında, pay ve pay senetlerinin kendilerine tevdi edilmiş olması koşuluyla; kayden izlenen paylar için aracı kuruluşları, diğer pay senetleri için aracı kuruluşların yanı sıra portföy

⁷⁸E-Genel Kurul Pay Sahipleri/Bireysel Temsilci İşlemleri Kullanıcı Kılavuzu, <https://egk.mkk.com.tr> , (27.04.2013)

yönetim şirketlerini, ilgili mevzuatlarında pay senedi saklama yetkisi olan kişi veya kuruluşları ve rehin alacaklısını, tevdi eden temsilcisi olarak yetkilendirebilecektir.

YTTK m.431 uyarınca, tevdi eden temsilcileri temsil ettikleri payların sayılarını, çeşitlerini, itibari değerlerini ve gruplarını şirkete bildirmekle yükümlüdürler. Bildirimin yapılmaması halinde GK'da alınan kararların yetkisiz katılmaya dair hükümler çerçevesinde iptal edilebileceği belirtilmiş olup, her somut olay için ayrı değerlendirme yapılması gerektiği sonucu çıkarılabilir.

Tevdi eden temsilcisinin kendisine tevdi edilmiş bulunan pay ve pay senetlerinden doğan katılma ve oy haklarını tevdi eden adına kullanma yetkisine haiz olması durumunda, pay sahibi adına GK'ya katılma ve oy hakkının tevdi eden temsilci sıfatıyla aracı kuruluş tarafından kullanılması mümkündür. Bunun için GK'ya aracı kuruluşun katılacağı bilgisinin EGKS'ye girilmesi yeterlidir. Aracı kuruluşlar pay sahibi oldukları şirketlerin GK'larına ilişkin işlemler ile müşterilerinin pay sahibi oldukları şirketlerin GK'larına ilişkin işlemleri EGKS'de yapabilirler. Aracı kuruluşun tevdi temsilcisi olarak oy hakkını EGKS üzerinden kullanması veya aracı kuruluş tevdi temsilcisi sıfatı bir çalışanını veya üçüncü bir kişiyi yetki belgesi vererek fiziken GK'ya yollaması mümkündür.

Aracı kuruluşlar tarafından toplantı öncesi EGKS'de yapılacak işlemleri temel olarak ikiye ayırmak mümkündür:

Bunlardan ilki, müşterinin toplantıya elektronik ortamda katılacağı bilgisinin girilmesi veya toplantıya müşteri adına tevdi eden temsilcisi olarak aracı kuruluşun katılacağı bilgisinin girilmesidir. Müşterileri adına yaptıkları işlemlerden ayrı olarak aracı kuruluşlar kendileri pay sahibi oldukları şirketlerin GK'larına ilişkin olarak toplantıya elektronik ortamda katılacaklarına ilişkin kayıt yapabilecekleri gibi elektronik ortamda temsilci de tayin edebilirler. GK toplantısına elektronik ortamda katılmak istendiğinde pay sahibinin ya da tevdi eden temsilcisinin katılım yöntemi bilgisinin GK'dan bir gün önce saat 21.00'e kadar EGKS'ye girilmesi gerekmekte olup, EGKS'ye girilen bilgilerin GK'dan bir gün önce saat 21.00'e kadar değiştirilebilmesi ya da silinebilmesi mümkündür. Kayıt işleminin gerçekleşmesinin ardından GK anında kullanılacak oyların bilgisi

önceden EGKS'ye kaydedilebilir. Oy tercihlerinin GK'dan bir gün önce saat 21.00'e kadar EGKS'ye girilmesi veya daha önce girilmiş tercihlerin değiştirilmesi/silinmesi imkanı mevcut olup, GK anında da kaydedilen oyların değiştirilmesi mümkündür⁷⁹.

Aracı kuruluşlarca yapılması gereken bir diğer işlem, aracı kuruma verilen yetki türü bilgisinin sisteme girilmesidir. YTTK m.429 uyarınca, Eğer tevdi eden temsilcisi, saklanmak üzere kendisine verilmiş olan paylardan doğan GK'ya katılma ve oy haklarını tevdi eden tarafından onun adına kullanmaya yetkili kılınmışsa, bu hakların nasıl kullanılacağı konusunda talimat almak üzere her GK toplantısından önce tevdi edene başvurmak zorundadır. Yönetmelik m.46 uyarınca, Bu yükümlülük yerine getirilmeden GK'ya katılmış olması, YTTK m.433/f.2'e göre yetkisiz katılma anlamına gelmemektedir. Bu durumda, eğer zamanında istenmesine rağmen talimat alınmamışsa, tevdi eden temsilcisi oyunu tevdi edenin genel talimatına uygun olarak kullanacaktır. Talimat bulunmadığı takdirde, temsilci, kendisine tevdi edilen paylardan doğan temsil yetkisini, YK'nın önerileri yönünde kullanacaktır⁸⁰. Müşteriden talimat alınması durumunda özel yetki, talimat alınmadığı ve genel yetkinin bulunduğu durumda ise genel yetki bilgisi sisteme girilecektir.

B-Genel Kurul Günündeki İşlemler

1. Şirketlere İlişkin İşlemler

GK günü EGKS'de şirketler tarafından yapılması gereken işlemler; pay sahipleri listesinin EGKS'de görüntülenmesi, toplantıya elektronik ortamda katılanlar ile fiziken katılanlara ilişkin listenin hazırlanması ve GK toplantısının elektronik ortamda yönetimidir.

a) Pay Sahipleri Listesine Erişim

YTTK m.415 uyarınca, GK toplantılarına YK tarafından düzenlenen hazır bulunanlar listesinde ismi bulunan pay sahipleri veya pay sahiplerinin temsilcileri katılabilmektedir. Hamiline yazılı pay senedi sahipleri GK toplantı gününden en geç bir gün önce, bu senetlere zilyet olduklarını ispatlayarak giriş kartı almak ve

⁷⁹E-Genel Kurul Aracı Kuruluş İşlemleri Kullanıcı Kılavuzu, <https://egk.mkk.com.tr>, (27.04.2013)

⁸⁰ YANLI, Veliye, AKIN, Yusuf, a.g.e., sf.70

ibraz etmek suretiyle GK toplantısına katılabileceklerdir. Payın üzerinde intifa hakkı bulunması durumunda aksi kararlaştırılmadıkça oy hakkının intifa hakkı sahibi tarafından kullanılacağı YTTK m.432/f.2’de hükme bağlanmış olup, Bakanlık Temsilcileri Yönetmeliği M.18/f.5 uyarınca, intifa hakkı sahibi GK’ya katılacaktır. m.427/f.2 ve Bakanlık Temsilcileri Yönetmeliği m.18/f.4’e göre, pay sahibi tarafından belge ile yetkilendirilmiş olmak şartıyla hamiline yazılı pay senetlerini rehin, hapis hakkı, saklama, kullanım ödücü veya benzer sözleşmeler sebebiyle elinde bulunduran kişiler pay sahipliği haklarını kullanabilmekte ve GK’ya katılabilmektedirler.

YTTK’nın 415 ve 417. maddeler uyarınca, payları yeni SPK m.81 uyarınca kayden izlenen şirketlerin GK’ya kimlerin katılabileceğine ilişkin liste, MKK’dan sağlanacak pay sahipleri çizelgesine göre belirlenecektir. Bu bağlamda GK günü EGKS’de yapılacak ilk işlem, toplantıya fiziken gelenlerin toplantıya katılma hakları olup olmadığının tespiti için söz konusu listeye erişmek olacaktır. MKK’dan sağlanacak pay sahipleri çizelgesi, şirketin tüm pay sahiplerini ve bu pay sahiplerinin EGKS’de tayin ettikleri temsilcileri gösterir liste olup, GK’ya katılabilecek kişileri gösterir bu listeye GK’dan bir önceki gün 23.59’dan itibaren şirket tarafından EGKS’den erişilebilecektir.

b) Hazirun Listesinin Hazırlanması

YTTK m.415’e göre, GK toplantısına YK tarafından düzenlenen hazır bulunanlar listesinde adı bulunan pay sahipleri katılabilmektedir. Hazır bulunanlar listesi YTTK’nın 417. Maddesinin 1. fıkrası uyarınca, payları yeni SPK m.81 uyarınca kayden izlenen şirketlerde, MKK tarafından bu şirketlere verilen pay sahipleri çizelgesi esas alınarak düzenlenecektir. Bakanlık Temsilcileri Yönetmeliği m.16 uyarınca, kayden izlenmeyen paylardan senede bağlanmamış bulunan veya nama yazılı olan paylar ile ilmühaber sahipleri için pay defteri kayıtlarına ve hamiline yazılı pay senedi sahipleri bakımından ise giriş kartı alanlara göre YK tarafından hazırlanacak olup, liste YK başkanı veya başkanın yetkilendireceği YK üyelerinden biri tarafından imzalanacaktır.

EGKS’de e-hazirun ve fiziki hazirun listesine erişilmesi mümkündür. Toplantıya elektronik ortamda katılımın fiziki katılımın bütün hukuki sonuçlarını

doğurmasının bir sonucu olarak toplantıya elektronik ortamda katılanlar toplantı yeter sayısının tespitinde aynı fiziki katılanlar gibi dikkate alınacaktır. Bu çerçevede toplantıya elektronik ortamda katılanlara ilişkin listenin, toplantı başlamadan önce sistemden alınması gerekmektedir.

Toplantıya fiziken katılanlar ve pay oranlarının yer aldığı listenin toplantı öncesi hazırlanması ve söz konusu listenin toplantıya katılanlar tarafından ıslak imza ile imzalanması gerekmektedir. Toplantıya fiziken katılanların EGKS'den alınacak pay sahipleri listesinin ilgili satırını imzalaması ile bu listenin oluşturulması mümkün olmakla birlikte, toplantıya fiziken gelen kişileri gösterir fiziki hazırun listesinin tercihe bağlı olarak EGKS'de de hazırlanabilmesi mümkündür. Pay sahibinin T.C. kimlik/vergi numarasının EGKS'ye girilmesi ile toplantıya gelen kişinin pay sahibi olup olmadığının sistem tarafından otomatik olarak kontrol edilerek fiziki hazırun listesinin hazırlanabilmesi mümkündür. Toplantıya pay sahibinin temsilcisinin katıldığı durumda temsilcinin EGKS'den yetkilendirilmişse temsilciye ilişkin bilgiler listede yer alacaktır. Temsilcinin fiziken yetkilendirilmiş olması halinde temsilciye ilişkin bilgiler fiziki hazırun listesine eklenebilecektir⁸¹. Listedeki yer alan pay sahibi gerçek kişiler GK günü kimlik göstermek suretiyle, tüzel kişilerin temsilcilerinin ise vekaletname ibraz etmeleri gerekmekte olup, şirket GK'ya fiziken katılacak pay sahipleri ve temsilcilerini bu listede yer almaları ve kimliklerini ispat etmeleri kaydı ile toplantıya alacaktır.

c) Toplantının Elektronik Ortamda Açılması ve Yönetimi

Bakanlık Temsilcileri Yönetmeliği m.23/f.3 ve EGKS Yönetmeliği m.9 uyarınca, GK'nın yapılabilmesi için öncelikle şirket esas sözleşmesi ve iç yönergesi ile YTTK ve ilgili diğer mevzuatta öngörülen hususların yerine getirildiği ve gerekli nisabın sağlandığının Bakanlık Temsilcisinin bulunması zorunlu olan toplantılarda Bakanlık Temsilcisi, diğer toplantılarda ise toplantı başkanı tarafından tespit edilmesi gerekmekte olup, toplantı ancak bu tespitten sonra açılacaktır.

⁸¹ Şirket İşlemleri Kullanıcı Kılavuzu, <http://egk.mkk.com.tr> (01.05.2013)

Bakanlık Temsilcileri Yönetmeliği m.23/f.1'e göre, çağrısı YK tarafından yapılan toplantılar, iç yönergede yapılan belirlemeye uygun olarak, çağrısı YK dışındaki yetkililer tarafından yapılan toplantılar ise iç yönergede bu konuda belirleme yapılmamışsa bu yetkililer tarafından fiziki ve elektronik ortamda açılacaktır.

EGKS Yönetmeliğinin 9. maddesine göre, fiziki toplantının yürütülmesine ilişkin aşamalar eş zamanlı olarak EGKS'de de yapılacaktır. Toplantı başkanının hem fiziki toplantıyı hem EGKS'ni aynı anda idare etmesinin yaratacağı gecikmelerin ve olası aksaklıkların önlenmesi için EGKS Yönetmeliği uyarınca, toplantı başkanının bu işlemleri EGKS'de yapması için EGKS eğitimini almış uzman kişileri de görevlendirebileceği hüküm altına alınmıştır.

GK toplantısının ertelenmesi⁸² ya da iptalini gerektiren durumlardan birinin varlığı halinde toplantının ertelendiği ya da iptaline ilişkin bilgi EGKS'ye girilecektir.

d) Gündeme Madde İlavesi

GK'da ancak gündemde bulunan hususlar hakkında müzakere açılmasına ve karar verilmesine gündeme bağlılık ilkesi denmektedir. YTTK m. 413/f.2'de gündemde bulunmayan konuların GK'da müzakere edilemeyeceği ve karara bağlanamayacağı ifade edilmiş olmakla birlikte, kanuni istisnalar saklı tutulmuştur⁸³. Bu bağlamda Kanuni istisnalarla sınırlı olmak üzere gündeme madde ilave edilebilecektir. İlave edilen gündem maddesinin EGKS'ye de girilmesi gerekmektedir.

e) Gündeme İlişkin Görüşmelerin ve Oylamanın Başlatılması

Toplantının açılmasının ardından gündeme ilişkin görüşmeler başlatılacak ve toplantıya elektronik ortamda katılanların yönetim ekranına yazılacak anlık gelişmelere ilişkin kısa notlarla bilgilendirme yapılabilecektir. Elektronik ortamda katılan kişiler canlı yayın yanında bu bilgiler çerçevesinde de toplantıdaki

⁸²GK toplantısının ertelenmesine ilişkin düzenlemeler için bkz. YTTK m.420, Bakanlık Temsilcisi Yönetmeliği m.28

⁸³Kanuni istisnalardan bazıları şunlardır: YTTK m.364/f.1 Yönetim Kurulu üyelerinin haklı sebeple görevden alınması; m.438/f.1 Pay sahiplerinin özel denetim istemesi; YTTK m.420 Genel Kurul toplantısının ertelenmesi.

gelişmeleri yazılı olarak da takip edebileceklerdir. Gündeme ilişkin görüşmelerin sona ermesi ile birlikte oylama fiziki ve elektronik ortamda eş zamanlı olarak başlatılacaktır⁸⁴.

Oylamanın tamamlanması ile elektronik ortamda kullanılan oylar sistemde görüntülenebilecek olup, toplantıya fiziken katılanların kullandıkları oylarının toplamı bilgisinin girilmesi ile nihai oylama sonucu görüntülenebilecektir⁸⁵.

2. Pay sahipleri ve Temsilcilere İlişkin İşlemler

a) Toplantıya Katılım

EGKS Yönetmeliğinin 8. maddesine göre, pay sahipleri veya temsilcilerinin güvenli e-imzaları ile EGKS'ye girmeleri ile GK'ya elektronik ortamda katılım gerçekleşmiş olacaktır.

EGKS Tebliği m.5 uyarınca, GK toplantısına elektronik ortamda katılım için sisteme giriş, GK'nın ilan edilen başlama saatinden bir saat öncesinde başlayacak ve başlama saatinden beş dakika öncesinde sona erecektir. Bilgili ve Demirkapı, bu düzenlemenin GK kararlarının iptali davaları bakımından sorun yaratmaya elverişli olduğunu ifade etmektedir. EGKS Tebliğinde belirtilen sürenin geçirilmesi halinde pay sahipleri ve temsilcilerinin toplantıya katılmasına izin verilmemesi gerektiği, bu durumun ise YTTK m.433'de düzenlenmekte olan yetkisiz katılma sayılıp sayılmayacağını hükümden açık olarak anlayamadığını belirtmektedirler⁸⁶.

b) Elektronik Ortamda Görüş Açıklama

Toplantıya elektronik ortamda katılanlar görüşlerini yazılı olarak iletebileceklerdir. EGKS Tebliğinin 6. maddesi her bir gündem maddesi için en fazla iki adet görüş iletilebileceğini ve her bir görüşün en fazla 600 karakter uzunluğunda olabileceğini öngörmektedir.

Görüş ve önerilerde bulunma, pay sahiplerinin, karar alma mekanizmasında etkili olmasını sağlayan bir haktır. Bu bağlamda EGKS Tebliği

⁸⁴ Şirket İşlemleri Kullanıcı Kılavuzu, <http://egk.mkk.com.tr> (01.05.2013)

⁸⁵ Oylanan gündeme ilişkin bazı pay gruplarının imtiyazı olması ve/veya. oylanan gündemin kabulü için ana sözleşmede veya kanunda özel bir nisap gerekliyse imtiyaz ve nisap oranının da sisteme girilmesi gerekmektedir.

⁸⁶ BİLGİLİ, Fatih, DEMİRKAPI, Ertan, a.g.e., sf.278

ile düzenlenmiş olan görüş iletimine ilişkin sınırlamayı, hakkın özünü kullanılamayacak hale getirecek kadar kısıtlayıcı olup olmadığı ve pay sahipleri arasındaki eşit işlem ilkesini ihlal edip etmediği çerçevesinde değerlendirmek gerekmektedir. Görüş ve öneride bulunma konusunda Toplantı başkanı tarafından müdahale edilmesi olanaklı iken böyle bir sınırlama getirilmesinin isabetli olmadığı kanısındayım.

c) Oy Verme

Oylamanın fiziki ve elektronik ortamda katılan pay sahipleri ve/veya temsilcileri açısından aynı anda başlaması ile birlikte pay sahipleri ve/veya temsilcilerini EGKS'den oylarını gönderebileceklerdir. Kullanacağı oyu daha önce EGKS'ye kaydetmiş olup, değişiklik yapmayacak pay sahipleri veya temsilcileri kayıtlı oyları ileterek oylarını kullanmış olacaklardır. EGKS Tebliği m.7 uyarınca elektronik ortamda oy gönderilmesi beş dakika ile sınırlandırılmıştı. Anonim Şirketlerin Genel kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ⁸⁷ ile elektronik ortamda oy verme süresi iki dakikaya indirilmiştir. GK toplantısına elektronik ortamda katılacak pay sahipleri ve temsilcileri sisteme e-imzaları ile giriş yapacaklarından dolayı sisteme bir defa giriş yaptıktan sonra çok kısa süre içerisinde oylarını gönderebileceklerdir. Bu bağlamda getirilen süre kısıtlaması isabetlidir. Oy ancak bir kez kullanılabilir olup, gönderilen oyun değiştirilmesi mümkün değildir.

C- Genel Kurul Sonrası İşlemler

1. Tutanak

Toplantının kapatılması ile birlikte toplantı tutanağının sisteme eklenmesi ve toplantı başkanı ile Bakanlık Temsilcisinin kimlik bilgilerinin sisteme girilmesi gerekmektedir. MKK tarafından MERSİS'e elektronik ortamda aktarım uygulamasının başlatılmasına kadar, EGKS Yönetmeliğinin 12. maddesi ile geçici madde 1/f.2 uyarınca, hazır bulunanlar listesi ve toplantı tutanağının toplantı bitiminde Bakanlık Temsilcisinin kurumsal e-posta adresine veya kayıtlı

⁸⁷ Anonim Şirketlerin Genel kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ 29.06.2013 tarihli 28692 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

elektronik posta (“KEP”) adresine gönderilmesi veya elektronik belge taşımaya ve saklamaya elverişli bir ortamda Bakanlık Temsilcisine teslim edilmesi gerekmektedir.

2. Anlık Bilgilendirme

GK toplantısının sona ermesi ile birlikte EGKS tarafından pay sahiplerinin ve temsilcilerinin GK’ya ilişkin tüm gelişmelerden anlık olarak elektronik yöntemlerle bilgilendirilmesi, GK tutanağının ve ilgili dokümanların anlık olarak kendilerine gönderilmesi mümkün olacaktır. Yani şirketler, pay sahipleri ve temsilcileri yapmış oldukları GK toplantısına ilişkin olarak ihtiyaç duydukları tüm raporları EGKS’den alabilecektir.

3. MKK-MERSİS Entegrasyonu ile Tescil

GK toplantılarına ilişkin olarak YTTK uyarınca yapılacak son işlem GK’nın ticaret sicilinde tescilidir. YTTK m.422 uyarınca YK, GK toplantı tutanağının bir suretini derhal ticaret sicili memurluğuna vermek ve bu tutanakta yer alan tescil ve ilana tabi hususları tescil ve ilan ettirmekle yükümlüdür.

MKK ile Bakanlık arasında Merkezi Kaydi Sistem⁸⁸ (“MKS”) ile MERSİS entegrasyonuna yönelik çalışmalar, çalışmamız tarihi itibarıyla devam etmektedir. MERSİS projesinin kısa vadeli hedeflerinden biri olan GK bildirimlerinin çevrimiçi yapılabilmesi, GK kararlarının tescil ve arşivlenebilmesi işlemleri MERSİS ile tüm AŞ’lerin sistemlerinin entegre edilmesine gerek kalmaksızın sadece MKK-MERSİS entegrasyonu ile gerçekleştirilebilecektir. MERSİS EGKS entegrasyonu ile birlikte toplantı başkanı ve Bakanlık Temsilcisi güvenli e- imzaları ile tescil işlemlerini anlık olarak başlatacaktır⁸⁹.

Keser, EGKS’nin efektif olabilmesi için Bakanlık Temsilcisinin MERSİS üzerinden e-ortamda GK’ya katılabilmesinin sağlanması gerektiği kanısındadır⁹⁰.

⁸⁸ MKK nezdinde tutulan kayıtların tümüne Merkezi Kaydi Sistem adı verilmektedir.

⁸⁹ YAYLA, Ümit, Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Uyarınca Anonim Ortaklık Genel Kurulları Elektronik Genel Kurullar, 1. Baskı, İstanbul 2013, On İki Levha Yayıncılık A.Ş., (Elektronik Genel Kurullar), sf.172

⁹⁰ BERBER, KESER, Leyla, Yeni Türk Ticaret Kanununda Yer Alan Hükümler Işığında Digital Şirket, İstanbul 2011, sf.27

VI. UYGULAMADA ELEKTRONİK GENEL KURULLAR

01.10.2012 tarihinden itibaren borsaya kote şirketlerde zorunlu, diğer şirketlerde ise ihtiyari olan EGKS'yi, ilk uygulayan şirket KPMG Türkiye olmuştur. KPMG, EGKS uygulamasının zorunlu olduğu şirketlerden biri olmayıp, ihtiyari olarak EGKS'yi uygulamıştır⁹¹.

Trabzon Sportif AŞ'nin 6 Mart 2013 tarihli olağan GK toplantısına gözlemci olarak izlemiştik. Toplantıya toplamda 13 kişi katılmış olup, bunlardan 6 kişi GK'ya elektronik ortamda katılmışlardır. Elektronik ortamda katılan kişilerden 4'ü asaleten, 2'si ise vekaleten katılmışlardır. EGKS'ye toplantı başkanının yetkilendirmiş olduğu bir kişi tarafından giriş yapıldı. Elektronik ortamda katılanlar arasında önceden sisteme oyunu kaydeden olmadığından, toplantı tarihi itibarıyla EGKS Tebliğinde oylama için öngörülen süre olan 5 dakika beklenilmiştir.

Türkiye İş Bankası AŞ'nin 29 Mart 2013 tarihinde gerçekleştirilen GK toplantısında EGKS ekranının fiziki ortamda katılanlar tarafından da görülebilmesine imkan verildi. Elektronik ortamda katılım oranının %14 olduğu ifade edildi. Oy gönderilmesi için toplantı tarihi itibarıyla EGKS Tebliğinde öngörülen 5 dakikalık sürenin bitimi beklenilmeden, oylama bittiğinde diğer gündem maddesine geçilmiştir. Yani uygulamada 5 dakikalık sürenin dolmasının beklenilmesi nedeniyle GK toplantı süresinin uzaması sorunu yaşanmamıştır.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası AŞ'nin 26 Mart 2013 tarihinde gerçekleştirilen GK toplantısına, toplamda 142 kişi katılmış olup, 110 kişinin katılımı elektronik ortamda gerçekleşmiştir.

Bilgi amaçlı gündem maddelerinde oylama yapılmamaktadır. Bu nedenle temsilci olarak katılanlar tarafından, pay sahiplerinin vermiş olduğu talimatlar doğrultusunda ispat açısından yazılı çekince belirtilmesi istenilmiştir.

⁹¹ http://www.ito.org.tr/wps/portal/gazete-detay?WCM_GLOBAL_CONTEXT=ito_portal_tr/ito-portal/gazete/gzt-2012/gzt-2012-11/gzt-2012-11-2/213031804d4df3e599a79f524b63ccfb

Toplantıya fiziken katılanların kullandıkları oyların toplamı, ilgili alanlara kabul ve ret olarak girilmektedir. GK toplantısına birden fazla pay sahibinin temsilcisi olarak fiziken katılan temsilci, pay sahipleri tarafından gündem maddelerine ilişkin verilen talimatların farklılığı ve sistemde red ve kabul oylarının toplamının gözükmemesi nedeniyle, temsil ettiği her pay sahibinin oy durumlarını gösteren bir belgenin tarafına verilmesini istemiştir.

Ardıl vekaletname girişine sistemin izin vermemesi nedeniyle elektronik ortamda katılım beyanının gerçekleştirilemediği ifade edilmiştir.

Bireysel temsilci olarak GK toplantısına katılanlardan bazıları tarafından, sisteme önceden kaydedilen oyların, sistemde gözükmemesi problemi yaşandığı ifade edilmiştir.

İlgililer, gerek GK toplantısı öncesi gerekse GK anında, sistemde teknik arıza olması durumunda ne yapılacağına ilişkin bilgi sahibi değillerdir. EGKS’de ortaya çıkabilecek muhtemel teknik sorunlar bölümünde açıklanacağı üzere, bu konuya ikincil düzenlemelerde yer verilmesi gerektiği kanaatindeyim.

EGKS’nin yürürlük tarihi olan 01.10.2012 tarihinden itibaren toplam 146 GK toplantısı yapılmıştır. Bu toplantılara asaleten veya temsilci vasıtasıyla toplam 6.354 kişi EGKS’den katılmış ve haklarını kullanmıştır. EGKS üzerinden toplantılara 36 farklı ülkeden ortak/yatırımcının katıldığı da alınan veriler arasındadır⁹².

⁹² e-GKS:Elektronik Genel Kurul Sistemi ve Financial Technology Awards Finali, 05.04.2013 tarihli 629 sayılı genel mektup, www.mkk.com.tr (20.05.2013)

VII. ELEKTRONİK GENEL KURUL SİSTEMİNDE ORTAYA ÇIKABİLECEK TEKNİK SORUNLAR

A- Genel Kurul Öncesi Ortaya Çıkabilecek Teknik Sorunlar

GK öncesinde pay sahipleri ve temsilcilerinin katılım tercihlerinin girilmesi, oyun kaydedilmesi gibi işlemleri yapabilmesi, sistemin düzgün işlemesine bağlı olup sistemde yaşanacak teknik bir arıza ihtimalinde pay sahipleri GK öncesinde yapmaları gereken işlemleri elektronik ortamda yapamayacaklardır. Böyle bir durum ise EGKS'nin getirilmesi ile amaçlanan faydalara ulaşılması yönünden sorun yaratacaktır.

B- Genel Kurul Günü Ortaya Çıkabilecek Teknik Sorunlar

GK toplantısı esnasında teknik bir arızanın ortaya çıkması halinde, hukuki durumun ne olacağına ilişkin gerek YTTK'da gerekse EGKS Yönetmeliği ve EGKS Tebliğinde herhangi bir düzenleme yer almamaktadır.

1. Görüntü ve Ses Naklinin Kesilmesi

EGKS'nin, görüntü ve ses nakli olmaksızın da pay sahiplerinin toplantıdaki gelişmeleri takip edebilmelerini sağlayan bir sistem olması itibarıyla, pay sahiplerinin GK'daki gelişmeleri elektronik GK ekranındaki yazılı iletişim alanında eş zamanlı olarak takip edebildiği durumlarda, görüntü ve ses naklindeki meydana gelen her aksaklığın ortaklık haklarının kullanılmasına engel teşkil edeceğini söylemek mümkün olamayacaktır. Pay sahibi ve/veya temsilcilerinin hangi gündemin görüşüldüğünü, gündeme ilişkin görüş ve önerileri, oylamanın başlayıp başlamadığını EGKS'deki yazılı iletişim alanından takip edebildiği durumda, pay sahibi veya temsilcisi EGKS' de tüm haklarını kullanabilecektir⁹³.

2. Elektronik Platformdaki Sorun

EGKS'de teknik bir sorun olması ve teknik sorunun kısa sürede giderilemeyeceğinin toplantı başkanlığınca anlaşılması halinde, GK'ya elektronik ortamda katılan fakat teknik sorunlar nedeniyle iradesini GK'ya yansıtamayan pay sahiplerinin oy oranlarına bakılması ve buna göre uygulamanın yönlendirilmesi isabetli olacaktır.

⁹³ YAYLA, Ümit, Elektronik Genel Kurullar, sf. 56

a) Kullanılmayan Oy Oranının Karara Etki Edecek Oranda Olması

Toplantıya elektronik ortamda katılan pay sahiplerinin oy oranının kararı değiştirebilecek sayıda olması halinde görüntü ve ses naklinde sorun olup olmadığına göre uygulama yönlendirilecektir. Görüntü ve ses naklinde sorun olmaması durumunda toplantı başkanı oyların MKK Portalındaki elektronik oylama formlarının doldurulmak suretiyle şirketin KEP hesabına gönderilmesine karar verecektir. Pay sahipleri oylama formlarını doldurarak şirket KEP adresine göndereceklerdir. Teknik sorun olasılığında toplantı başkanlığına iletilmek üzere oyunu önceden kaydeden pay sahiplerinin oyları ise sistem tarafından şirket KEP adresine gönderilecektir.

Elektronik platformdaki sorunun yanı sıra görüntü ve ses naklinde de sorun olması halinde, oylarını önceden kaydeden pay sahiplerinin pay sahipliği oranına bakılacaktır. Bu oranın karar yeter sayısını sağlaması halinde oylama formları sistem tarafından şirketin KEP adresine gönderilecek, karar yeter sayısı sağlanamıyor ise GK çalışmalarına ara verilecektir⁹⁴.

b) Kullanılmayan Oy Oranının Karara Etki Etmeyecek Oranda Olması

Kullanılmayan oy oranı GK'ya fiziken katılmış pay sahiplerinin çoğunluğunun kararını değiştirmeye yetmeyecekse toplantı divan başkanlığının kararı ile GK toplantısına devam edilebilir. Bu durumda oyunu önceden kaydeden pay sahiplerinin oyları şirket KEP adresine gönderilir. Oyunu sisteme kaydetmemiş olan ve hayır oyu kullanıp muhalefet beyanında bulunmak isteyen pay sahipleri bu oylarını ve muhalefet beyanlarını MKK Portalında bulunan oylama formlarını doldurmak suretiyle en geç toplantı gününün ertesi günü saat 12.00'ye kadar şirketin KEP adresine göndereceklerdir. Bu sürenin sonunda toplantı tutanağı değiştirilmeyecek ve fakat bu yöntemle oyunu ve muhalefet beyanını gönderen pay sahipleri YTTK m.446 uyarınca GK'nın iptalini istedikleri durumda muhalefet beyanının toplantı tutanağına işlendiği kabul edilecektir⁹⁵.

Pulaşlı, teknik aksaklık çıkması durumunda teknik aksaklık çıkmadan önce müzakere edilen ve karara bağlanan gündem maddelerinin tekrar

⁹⁴ Yayla, Ümit, Elektronik Genel Kurullar, sf. 56-57; BERBER, KESER, Leyla, a.g.e, sf.42-43

⁹⁵ YAYLA, Ümit, Elektronik Genel Kurullar, sf. 56-57; BERBER, KESER, Leyla, a.g.e, sf.42-43

görülmeyeceğine ilişkin bir düzenlenmenin kanuna eklenmesi gerektiğini ifade etmektedir⁹⁶.

GK toplantısı esnasında ortaya çıkabilecek teknik aksaklıklara ilişkin çözümlere, EGKS'nin ikincil düzenlemelerinde yer verilmemesinin eksiklik olduğu kanısındayım.

VIII. ELEKTRONİK GENEL KURUL SİSTEMİNİN FAYDALARI

A- Pay Sahiplerinin Katılımının Artması

EGKS'nin sağlayacağı faydalardan ilki, pay sahiplerinin katılımını önemli ölçüde artıracak olmasıdır. Elektronik ortamda katılım olanağının, mekana olan bağımlılığı ortadan kaldıracak olması, pay sahipleri veya temsilcilerinin dünyanın her yerinden genel kurul toplantısına katılma ve yönetsel haklarını kullanmasını sağlayacaktır. Böylelikle YTTK'nın gerekçesinde de ifade edilen yönetsel anlamdaki güç boşluğu sorunu da giderilecektir.

B- Maliyet

Birden fazla AŞ paylarına sahip olan kimselerin, tüm AŞ'lerin GK toplantılarına katılabilmesi ve haklarını kullanabilmesinin mümkün kılınması, farklı illerde ya da ülkelerde olmaları veya zamanları bulunmaması nedeniyle GK toplantısına katılmayan pay sahipleri ve/veya temsilcileri için yapılacak harcamalar ve zaman bakımından önemli bir tasarruf sağlayacaktır.

Bunun yanında, GK'ya elektronik ortam üzerinden katılımın mümkün olması neticesinde toplantının fiziki bir mekanda yapılmasına yönelik olan masraflar azalacaktır. Toplantı ilanı ve toplantıya davetin pay sahiplerinin inceleme ve bilgi alma haklarını kullanmasına olanak sağlayan materyallerin ile pay sahiplerine iletiminde internet sitesi veya e-posta gibi elektronik iletişim araçlarının kullanılması, kağıda dayalı dağıtımın gerektirdiği masrafları ortadan kaldıracaktır⁹⁷.

⁹⁶ PULAŞLI, Hasan, Elektronik Ortamda Anonim Şirket Genel Kurulu), sf.74,

⁹⁷ YAYLA, Ümit, Tez, sf.176

C- İşlem Kolaylığı

GK dökümanlarının tek bir noktada erişime hazır bulundurulmasının, pay sahipleri ve temsilcilerinin bilgi alma hakkını kullanmasında sağlayacağı kolaylık, GK'ya ilişkin yapılacak işlemlerde de etkili olacaktır.

Notere gitmeksizin temsilci tayini ve talimat verilebilmesi, tam ve doğru oy sayımı, oylama sonuçlarına anında ulaşılabilmesi, YTTK ile düzenleme altına alınan EGKS ile getirilmiş olan işlem kolaylıklarıdır. MKK-MERSİS entegrasyonunun gerçekleşmesi ile birlikte de GK tescil işlemlerinin daha çabuk ve pratik yapılması sağlanmış olacaktır.

D- Gizlilik ve Güvenlik

GK'ya ilişkin olarak EGKS'de yapılan tüm işlemler ve bu işlemlere ilişkin kayıtlar ile eklenen tüm belgeler değiştirilemez biçimde arşivlenecektir. GK'ya elektronik ortamda katılan pay sahipleri ve temsilcilerinin kimlik bilgilerinin elektronik ortamda gizliliği ve bütünlüğü sağlanarak saklanması zorunlu kılınmıştır. Borsaya kote şirketler açısından ise bu zorunluluk MKK tarafından yerine getirilecektir. Bu bağlamda sistem gerekli teknik donanım ve alt yapıya sahip olup, anılan belge ve kayıtlara hak sahibi olmayanların erişimi engellendiğinden güvenlik ve gizlilik sağlanmıştır.

IX. SONUÇ

Bu çalışma, AŞ'de pay sahiplerinin veya temsilcilerinin usulüne uygun çağrı üzerine, belirli bir gündemi görüşmek ve karara bağlamak için bir araya gelmesinden oluşan zorunlu bir organ niteliğindeki GK'nın elektronik ortamda yapılmasına ilişkin süreçleri YTTK, ikincil düzenlemeler ve yeni SPK çerçevesinde ortaya koyarak, borsaya kote şirketlerde zorunlu olan EGKS uygulamasını tüm yönleriyle açıklamaya çalışmaktadır.

Özellikle HAAŞ'de pay sahiplerinin GK toplantılarına katılma ve yönetsel haklarını kullanmadaki ilgisizlikleri nedeniyle yaşanan güç boşluğu sorunu, GK'nın fonksiyonlarını ifa edememesi neticesinde AŞ'nin işleyişinde sıkıntılara neden olmuştur. Gerek uluslar arası düzenlemeler gerekse kurumsal yönetim ilkeleri ile uyumun sağlanması ve bilgi ve iletişim teknolojisinde gelişmeler neticesinde AŞ'lerin GK toplantılarında yönetsel hakların kullanımındaki güç boşluğunu önlemek amacıyla YTTK ile AŞ'lerin GK toplantılarına ilişkin yeni düzenlemeler getirilmiştir.

GK'nın internet aracılığı ile yapılmasının teknik ve hukuki açıdan mümkün hale gelmesi neticesinde GK'ya katılmaları daha kolay hale getirilmiş olan pay sahipleri ve temsilcilerinin katılım oranında artış sağlanacak ve kararların büyük bir çoğunluk tarafından alınması amacına da ulaşılabilir olacaktır. Şirketlerin GK'nın elektronik platform aracılığıyla yapılması, bilgi edinme ve oy kullanma gibi hakların pay sahipleri tarafından etkin bir şekilde kullanılmasını düşük maliyet ile mümkün hale getirecektir. Böylece YTTK'nın elektronik ortamda kurullara ilişkin getirdiği düzenlemelerin gerekçesinde de ifade edildiği üzere, GK toplantılarına katılımın sürekli düşmesi kaygısı giderilmiş olacak ve GK'da yaşanan yönetsel anlamdaki güç boşluğunun önlenmesine önemli katkı sağlayacaktır. Hukukumuzda diğer şirketlerden farklı bir yapıda düzenlenmiş olan AŞ'lerin temel amacına da hizmet etmiş olacaktır.

EGKS, sınır ötesi oy kullanma ve proxy, GK blokajı, fiziki vekalet belgesi ibrazı vb. engelleri ortadan kaldırıp, gerek yabancı ortakların gerek temsilcilerinin GK belgelerine zamanında ve tam erişimini ve kolayca oy kullanmalarını sağlayacaktır. Bu bağlamda, şirketlerin kurumsal yönetim etkinliğinin

artırılmasına katkıda bulunacak olan EGKS, pay sahipleri ve şirketler arasında artan bilgi alışverişi, şeffaflık sayesinde Türkiye'nin uluslararası yatırımcılar açısından daha cazip hale gelmesine ve İFM projesine önemli bir katkı sağlayacaktır.

Uygulamada elektronik genel kurullar bölümünde bahsedilen EGKS'ye ilişkin veriler değerlendirildiğinde, GK toplantılarına ciddi bir katılım gerçekleştiği, güç boşluğunun giderilmesi yönündeki amaca ulaşıldığı ve EGKS uygulamasının ileride daha etkili ve yararlı sonuçlar sağlayacağı kanısındayım.